

SZEMELVÉNYEK

Kentenich atya műveiből

Szemelvények
Kentenich atya műveiből

KÜLDETÉSÜNK TITKAI 1.

SZEMELVÉNYEK KENTENICH ATYA MŰVEIBŐL

Családakadémia–Óbudavár Egyesület
Óbudavár, 2002

Ez a kiadvány
a Szociális és Családügyi Minisztérium támogatásával készült

ISBN 963 86278 0 8

Kiadja a Családakadémia–Óbudavár Egyesület
8272 Óbudavár, Fő u. 14. Tel./fax: 87/479-026
info@csaladakademia.hu • www.csaladakademia.hu
Felelős kiadó: az Egyesület elnöke
Nyomdai előkészítés: Palásthy Imre, Balatonfüzfő
Nyomdai kivitelezés: OOK-Press Nyomda, Veszprém
Felelős vezető: Szathmáry Attila

Schönstatt: a Szűzanya kezdeményezése

II. János Pál pápa beszédéből, melyet Kentenich atya születésének 100. évfordulójára mondott 1985-ben:

„Abban a lelki tapasztalatban, amelyből az Önök mozgalma keletkezett, központi szerepet játszik a Szeretetszövetség, amelyet az alapító és az első nemzedék 1914. október 18-án Schönstatt szentélyében az Istenanyával kötött. Ha Ti hűségesen és nagyszívűen e szövetség alapján alakítjátok az életetek, akkor eljuttok keresztény hivatások teljességéhez. Meg fogjátok tapasztalni, hogy mennyire igaz a II. Vatikáni Zsinat kijelentése: »Mária egyesít, mivel Ő ott van az üdv történet legbensőjében, és a legnagyobb hititkot — bizonyos értelemben — önmagában hordozza és visszatükrözi. Ezért az Ő hirdetése és tisztelete a hívőket a fiához, az Ő áldozatához és az Atya szeretetéhez vezeti.«” (Lumen Gentium 65.) Valóban, Máriának isteni megbízatása van arra, hogy előképe és anyai nevelője legyen a Krisztusban való „új embernek” (vö. Kol 3,9-10). Az iránta való szeretetek vezessen benneteket oda, hogy élete példáját kövessétek, és a saját életetekben visszatükrözzétek! Sajátítsátok el Mária magatartását:

- az Atya akarata iránti bizalomteljes odaadását,
- egészen a keresztségig tartó, feltétlen Krisztus-követését,
- a Szentlélek indítása iránti tettekészséget,
- az emberek, különösen is a szegények és a rászoruló iránti szolgáló szeretetét,
- a világ megváltásában való alkotó közreműködését.

Könyörögjétek Ti is Máriához úgy, ahogy alapítótok a dachau koncentrációs táborban tette: „Engedd, hogy utánozzunk Téged mindenben, ahogy lépkedsz végig az életen: erővel és méltósággal, egyszerűen és szelíden. Haladj végig mibennünk és a korunkon szeretetet, békét és örömet sugározva, és tedd azt készséggé Krisztus iránt!”

A „Tick-levél”

Kentenich atya levele Tick atyához és az első schönstatti családokhoz
1948. április 15-én

Caritas Christi urget nos

Tick atyához a családokért

Jól tette, hogy a pünkösdi napokat ismét lefoglalta maguknak. Megkívánja ezt annak a munkának a méltósága és jelentősége, amelyben Ön eszközként közreműködik.

Már az is nehéz dolog, hogy önmagunkat átadjuk a kegyelemnek, hát még az milyen nehéz, szinte lehetetlennek látszó feladat, hogy egy családot a legszentségesebb Szentháromság vagy a názáreti Szent Család képére alakítsunk. Mindig így volt ez. Mégis, a mai időkben, az élet sokoldalú elgyökértelenedése miatt a családok szentélyében mutatkozik a legerősebb pusztítás. Ha a schönstatti Istenanya új emberi társadalmat és új embertípust akar formálni és kialakítani, akkor szükségképpen egész kegyelmi erejét arra kell koncentrálnia, hogy teherbíró schönstatti családokat alkosson, és ezek számát megsokszorozza. Ezért imádkozzuk a schönstatti officiumunkban:

„A Te szentélyed a mi Názáretünk,
ahol Krisztus napja melegít,
az Ő tiszta fénye vezeti a Szent Család történetét.
Csendes és erős hétköznapi szentséget
ébreszt fel a boldog családi egységben.

Názáretben akar a hazátlan korok
családjai számára üdvöt készíteni,
és kegyelmesen hétköznapi szentséget kölcsönözni,
itt, hol az emberek Schönstattnak szentelik magukat.

Engedd, Anyánk,
hogy Krisztus világosabban látsszon bennünk,
szent közösségben egyesíts minket,

tégy minden áldozatra mindig késszé minket,
ahogy azt szent küldetésünk megkívánja.

Vidáman tiszteljük az Atyát,
Krisztussal és Máriával magasztaljuk Őt,
a Szentlélekben minden dicsőséggel áldjuk
öröktől, most és mindörökké. Amen.”

Aki ismeri a mai életet, aki látja azokat a borzalmas katasztrófákat, amely felé halad a világ és az Egyház, az mélyen meg van győződve arról, hogy az egész Schönstatt-család a feladatát sem egészében, sem részeiben nem oldhatja meg, ha minden ereje és lelke végső soron nem ömlik szent schönstatti családshigetbe, amelyek mindinkább egyesülnek egymással egy közös családművé.

Néha megoldhatatlan rejtélynek látszik, hogy miért rejtőzött el az Üdvözítő 30 évig egy család magányában, miközben körülötte a világ a vesztébe rohant. Önkéntelenül mi is megkérdezzük, hogy mi mindent megtehetett volna, ha az Ő isteni erőit idejekorán a világ rendelkezésére bocsátotta volna. A rejtvény megoldása mindig ugyanaz: „Én mindig azt teszem, ami az Atyának tetszik. Azt a szót mondom, amit Ő az ajkamra ad, és azt teszem, amit Ő rám bíz.” (Jn 4,34; 8,29) Ezzel rögtön eltolódik a kérdés, és a Mennyei Atya lesz a címzett. A válasz nem ismeretlen számunkra. Az Atya félreérthetetlen módon biztosítani akarta azt a mérhetetlen áldást, amely az igazi keresztény családból árad.

Így tehát az Istenanya szeretné az Ő szentélyében a Szentlelket mind-egyikükre lehívni, hogy helyesen felismerjék az Istentől kapott, szabadon választott és szabadon akart új életfeladatuk nagy jelentőségét, és erőt is kapjanak a családi erkölcs olyan megvalósítására, melyet a pápák az enciklikáikban rögzítettek. Legyen erejük egy használható családaskézis és családpedagógia kidolgozására, egy kipróbált és lélekkel telített családi szokásrend megörökítésére. Így aztán olyan tartályokká válnak, amelyből az egész mozgalom minden részegysége állandóan táplálkozhat és megújulhat.

Mi mindannyian — kivétel nélkül — érdekeltek vagyunk ebben az új pünkösdi csodában. Ezért egyesülünk, és nagy buzgósággal kérünk és kol-dulunk, hogy menjen végbe az átalakulásnak egy hatékony, új csodája.

Vigyék magukkal az Istenanya képét, és helyezték el a lakásuk egy díszhelyén. Így az egy kis szentéllé válik, ahol a kegykép kegyelmet közöl, szent családi birodalmat hoz létre és szent családtagokat formál.

Ha az Istenanya az alapító okmányban megígérte, hogy gondoskodni fog arról, hogy a mi hazánk ismét az óvilág élére kerüljön, akkor mi tudjuk, hogy oda az út a szent schönstatti családszigeteken át vezet. A Háromszor Csodálatos Anya beváltja ígéreteit, ha az ott felállított követelményeket teljesítjük. Szívélyes üdvözlettel és áldással minden jelenlevőnek és azok számára, akiket képviselnek.

K. J.

Egy háziszentély létesítésekor mondott avatóbeszéd

Kentenich atya, 1966. május 31.

Vázlat

A szentelés előtt:

- I. Az időszituációhoz
- II. Az Istenanya küldetése
 - 1. Eszközöket keres
 - 2. Váratlan látogatásokat tart nálunk
 - A. hat mint nevelő
 - B. a gyermeknél, az asszonynál, a férfinál
 - C. a háziszentély kisugárzása

A szentelés után:

- I. A család az első papi szeminárium, a nevelés helye
- II. Az Istenanya hatásai a gyermekekre
 - Isten országának ifjúsági törvénye
 - 1. „Aki egyet is e kicsinyek közül megbotránkoztat...”
 - 2. „Aki egyet e kicsik közül befogad...”

* * * * *

A szentelés előtt:

Kedves schönstatti családjaim!

Ez a kis ünnep, amelyet most rendeztünk, az Önök szívéből nőtt ki. Hangsúlyozni akarom, hogy ez nem a mi alkotásunk, hanem egy ősi, személyes, őszinte kívánságnak és váagnak a kifejeződése. Nekem azonban úgy tűnik, szabadjon ezt itt rögtön kimondanom, hogy ezt a vágyat a Szentlélek-től kapták.

I. Ha a mai kor helyzetét figyeljük, akkor mi, szülők, igen gyakran bensőnkig megrémülünk. Minél inkább benne állunk az életben, annál inkább

világos lesz előttünk: a világ egyre inkább pogány lesz körülöttünk. Ha nem is mindenütt egyforma módon pogány, de rendkívülien profán, világias, Istentől elválasztott, eloldott. Mondhatnánk egyébként úgy is, hogy a nagyszüleink egy egészen más világban éltek, mint mi: legalábbis ők egy alapvetően vallásos világban éltek.

Talán szabad azt mondanom, hogy alapvetően egy meleg, katolikus csalávéban nőttünk fel, a szomszédaink jobbról és balról, igen, az egész közösség a magjában mégiscsak katolikus volt. Nem akarom ezzel azt mondani, hogy gyengeség és nyomorúság nem fordult volna elő.

De ma majdhogynem azt kell mondanunk, mint ami Káinról van írva: Elmenekült Isten színe elől (Ter 4,16). A világ is ma ezen az úton van. Nézzünk ki az utcára, nézzünk be az iskolákba, itt-ott találunk még ma is katolikus atmoszférát, de mindez egyre inkább visszaszorul.

II. És mit csinál az Istenanya? Tudjuk, hisszük — főként mi, schönstattiak —, hogy Neki a mai és a jövőendő időkre is megvan az a nagy küldetése, hogy a világot Krisztus lábaihoz fektesse, hogy a világra Krisztus arcképét rányomja. De valamilyen sajátos módon a világ — igen, részben még a katolikus világ is — ma azon az állásponton van, hogy az Istenanya küldetése már a múlté. Kétségtelenül az ellenkezője igaz ennek.

1. Ha szem előtt tartjuk azt, hogy hogyan keletkezett Schönstatt, akkor azt kell mondanom, hogy a mi kis családunk ugyanilyen módon lett egy schönstatti családdá. Egyszerűbben kifejezve: Az Istenanya mindig tudatában volt a mai időkhöz is szóló küldetésének. A küldetésének kivitelezéséhez azonban eszközökre volt szüksége. A Jóistenhez hasonlóan, aki a maga mindenhatóságában köztes tagok nélkül is vezetni tudná a világot, de ennek ellenére olyan törvényt alkotott, amelyet Szent Ágoston így fogalmazott meg: „Aki téged nélkülöd teremtett meg, nem akar üdvözíteni a közreműködésed nélkül.” A megváltás emberek közreműködése útján jut el hozzánk. Ez egy nagy törvény! Ez mindazokra is érvényes, akiknek küldetésük van Isten országaért. Tehát érvényes az Istenanyára is. Ha tehát Ő újra akarja szülni Krisztust minden generáció, így a jövőendő generációk számára is, akkor ezt nem eszközök nélkül, nem mások közreműködése nélkül teszi. És képzeljük így el: 1914-ben végigment a világon, és mindenütt meglátogatta az embereket. Eszközöket keresett. Ezen az úton bukkant rá rögtön Schönstattra is. Leszállt a szentélybe, köztünk akart lakni, hogy először is az Ő szellemében neveljen minket, hogy aztán eszközként használhasson bennünket a mai időkhöz szóló küldetésében.

2. Ehhez hasonlóan most elképzelem, hogy az Istenanya a mi családukat is próbára teszi. A világ — még a katolikus világ is — ma mindinkább kétségbe vonja az Istenanya küldetését. Ahhoz hasonlóan, ahogy annak idején a hegyeken át nagynénje, Erzsébet házába sietett, így próbálja Ő most — miután az anyaszentélye által nem sikerült — leány- és háziszentélyek segítségével az egész világot behálózni. Ő hű marad a küldetéséhez. Végigmegy még egyszer a világon olyan lakóhelyet keresve, ahol befogadják és elfogadják Őt.

A. Bizonyára így volt ez nálunk is, amikor belső ösztönzést éreztünk arra, hogy egy háziszentélyt létesítsünk. Jobban mondva, az Istenanya akarta magának ezt a háziszentélyt: a mi otthonunkat, a mi házunkat. És mit akar ott? Sajátos módon most itt akarja megoldani feladatát, melyet a Jóisten a mai és a jövő világa számára reá bízott.

Készséges szíveket, családokat keres, akik otthonukat a rendelkezésére bocsátják, hogy először itt, szűk körben, ebben a háziszentélyben oldja meg feladatát, teljesítse küldetését.

Úgy szállt le a schönstatti szentélybe mint nagy nevelő: az elit és a tömeg nagy nevelője. És most itt, a saját otthonunkban is mint nevelő akar hatni. Minden bizonnyal úgy van, hogy mi mindannyian — még azok is, akik kedvező körülmények között élnek — félünk attól, hogy mi lesz majd a gyermekeinkkel, ha kinőnek a védőszárnyaink alól, és ki kell lépniük a világba. Miféle világ lesz az? Nézzék, mégiscsak az egy rendkívül nagy vigasz, ha azt mondhatjuk: a gyerekeink most már aztán egy határozott, máriás légkörben nőnek fel. Az utca, és részben a mai iskola is egy sokoldalúan szekularizált, világi és világias környezetet nyújt (legfeljebb helyenként egy vékony vallásos mázzal takarva).

Így most az Istenanya vissza akar vonulni a mi kis szentélyünkbe és innen akarja az egész családot nevelni, megint újonnan inspirálni, amivel Önök mélyen vallásos emberekké válnak. De az apa és az anya kezéből a nevelési munka egy részét is ki akarja venni. Egyik oldalról tehát gondoskodni akar arról, hogy a gyerekek egy határozott vallásos-máriás légkörben nőjenek fel, de a felelősséget is átveszi azért, hogy az egész család az Ő védelme alatt és az Ő segítségével győztesen halad majd át a mai világias világon.

B. És milyen hatással lesz Ő ránk? Nos, úgy tűnik nekem, hogy lassan ezt tudjuk már. Lényegét tekintve Ő ugyanazt a hatást akarja kifejteni, mint ami Erzsébet házában történt. Ezt aztán így vagy úgy kifejezhetjük magunknak.

a) Ha a család egyes tagjaira gondolunk, akkor a gyermek áll mindig a család középpontjában. Milyen hatással volt az Istenanya Erzsébet házában? Olvassuk csak el! (Lk 1,39-45) Alighogy megjelent a házban, alighogy érezni lehetett jelenlétét, már felujjongott anyja méhében a gyermek. Mit jelent ez gyakorlatilag? A gyermek megigazult, megkapta a megszentelő kegyelmet.

Ezt mi is várhatjuk magunknak: Az Ő kedvencei mindenkor az Ő, a mi gyermekeink. Valahogy így képzelhetik ezt el. Ha engedik, hogy az Istenanya hasson az életükben magukra, akkor Ő ugyanazzal a meleg pillantással veszi majd körül a gyermekeinket, mint amellyel a gyermek Üdvözítőre tekintett. Milyen nagy vigasztalás ez, hiszen a gyermekeink, akiket Istentől kaptunk ajándékba, egyúttal a mi saját méhünk egy darabja is. És most az Istenanya a mi szeretetszövetség-kötésünk által átveszi, vagy legalábbis megkönnyíti azt a kötelességünket, hogy gyermekeinket a kis Üdvözítőhöz hasonlóvá tegyük.

Ez az a nagy vigasz, amelyet a háziszentély szentelésekor most ébredezni érzünk.

b) Menjünk tovább egy lépéssel: Az asszonyt is eltöltötte a Szentlélek. Hiszen ezt mondja Erzsébet: „Amint fölhangzott fülemben köszöntésed szava, örömtől repesett a magzat méhemben.” (Lk 1,41) Ezután az Istenanya dicséretét zengte, és prófétálni kezdett. Miről prófétált? Mindarról, amit az élő Isten az Istenanya által szándékozik megvalósítani. Tehát az asszony prófétálni kezdett. Mit jelent ez? Azt, hogy az asszony valóságosan belenő a túlvilági, a természetfeletti világba.

Mit jelent ez ma, amikor körülöttünk minden úgy elvilágiasodott? Mi ugyanis állandóan abban a veszélyben vagyunk, és nem kis részben áldozatul is esünk annak a veszélynek, hogy felvegyük környezetünk színét és formáját. Ha vallásos kifejezésekkel beszélünk is, ez még azonban nem jelenti azt, hogy a vallásosság mélyen gyökeret vert bennünk. Rendkívül hosszú ideig tart, amíg a vallásosság egész mélyen behorgonyoz a tudatalattinkba.

Amit az Istenanya Erzsébet házában éppen Erzsébeten művelt, azt megfelelő módon a mi otthonunkban is meg akarja tenni. De ehhez feltételezi, hogy a háziszentéllyel együtt az egész házunkat, minden szobájával és sarkával együtt szentnek tekintsük. Természetesen ez nem zárja azt ki, hogy legyen egy külön helyünk, egy megkülönböztetett kedves sarkunk, ahonnan az Istenanya az egyes szobákon uralkodik, ahonnan máriás lélekkel áthatja azokat, ahonnan kegyelmet kegyelem után sugároz a ház minden sarkába.

Előbb vagy utóbb így az lesz az érzésünk, hogy egyfajta szentély ez itt, egy olyan szentély, ahol minden eredeti és természetes marad, de ugyanakkor minden bele is nyúlik a természetfeletti világba.

Ha nem csal minden, akkor az Egyház az ilyen és hasonló gondolatokat lassan a magáévá teszi. Így az is várható, hogy belátható időn belül engedélyezni fogják, hogy a szentmisét magánházaknál is ünnepeljék. Ugye érzik, ez ugyanaz a lélek. Vagyis persze megint: vissza a kezdetekhez! Így keletkezett az egész kereszténység. Nem a nyilvánosságnak máról holnapra történő áttörése által, hanem azáltal, hogy az apostolok az egyes házakhoz mentek és az egyes családokat mobilizálták. Később aztán innen vezették ki a Lelket a szélesebb és a legszélesebb nyilvánosságba. A világ megújítását ma is minden bizonnyal ehhez hasonlóan kell elképzelnünk. Így kap az Istenanya mélyreható módon segítséget küldetésének teljesítéséhez. Ha Ő megújítja az egyes családokat, ha az egyes családokat magába fogadja, akkor várható, hogy a neki szentelt család körül előbb-utóbb egész kör jön létre, akik mind egy ilyen családi szentély befolyásában és atmoszférájában állnak. Néha ellátogatnak ebbe a szentélybe, és innen új és új inspirációt merítenek.

c) Bizonyára az sem kisebb jelentőségű, ami Zakariás házában a férfival történt. Jól tudjuk, hogy egyfajta büntetés volt az, hogy Zakariás megnémult, mivel kételkedett (Lk 1,20-25). Miután az Istenanya utat talált hozzájuk, és ott elidőzött náluk, egészen természetes, hogy visszakapta a beszédét (Lk 1,57-64).

Mit jelent ez nekünk? Mi, mai férfiak, mindig abban a veszélyben vagyunk, hogy elveszítjük a vallásos lelkületet, és így életünkben a vallásos nyelvet is mindjobban elfelejtjük és elhanyagoljuk. Másképpen kifejezve: Amikor itt a fizikai nyelvről van szó, akkor az számunkra értelemszerűen az élő Istennel való szeretetkapcsolatot jelenti. Ez ugyanis a mi nagy feladatunk, hogy mint férfi és nő egymásnak kölcsönösen kezét nyújtsunk, egymást kölcsönösen segítsük, hogy utat találjunk Istenhez. Nemcsak mindenki önmagáért, hanem hogy újra megértsük: férfi, nő és gyerekek vallásos szempontból egymást kölcsönösen támogassák! Ez mindannyiunk számára feladat kellene, hogy legyen. Mi ugyanis együtt akarunk az égbe menni.

C. Azt gondolom, hogy ha így vagy hasonló módon nézzük már most a háziszentélyünket, ha világos előttünk, hogy azáltal alkalmat adunk a kedves Istenanyának, hogy küldetését a kicsi és legkisebb körben betöltse és tevékenységünket megáldja, akkor bízhatunk benne, hogy a házaink mint kis

mágnesek, hatékonyak lesznek. Egyfajta hatalom árad ki belőle, mely magához vonz egyes embereket, úgyhogy valójában a szentélyünknek nem csak a mi magunk számára van vonzereje, hanem a távoli és a legtávolabbi környezetünk számára is.

Ha a háziszentélyünket így fogjuk fel, akkor mi is odaállunk annak a sok háziszentélynek a sorába, melyek az utóbbi években keletkeztek Dél-Németországban. És aztán eljőhet egyszer az az idő, amikor mindezek a szentélyek, vagyis az ilyen házak, illetve ilyen háziszentélyek lakói között egy titkos szimpátia ébred. Ily módon egy olyan közösség keletkezik, mely sokkal mélyebb, mint amelyet az egyesületekben találhatunk. Már közeledik az az idő, amikor e mélyebb közösség leváltja az egyesületi életet. És ha ez bekövetkezik, akkor van egy új utunk. Ez az út kétszeresen új, amennyiben Schönstatt által egy egészen új világot akar felépíteni a Szűzanya. Akkor megsejtjük: a családjunk megújítása — mindenekelőtt a háziszentély komolyan vétele által — egy kiváló útnak tűnik egy új világ építéséhez. Ebben az egészen új világban az Istenanya olyan hatékony lehet, mint amilyen hatékony volt Zakariás házában, vagy a kánai menyegzőn.

Így fogadja el tehát a Jóisten és az Istenanya a mi jóakaratomkat. Most az Istenanya képét ünnepélyesen megáldjuk, talán lélekben meg is koronázzuk, hogy újuljon meg ezáltal a mi kis családjunk. Ébredjen minden családban, akik ezen az úton járnak, bensőséges, eleven érzés egymás iránt, hogy idővel mi, schönstatti családok, valóban egy szívvé és lélekké váljunk. Úgy gondolom, hogy ebben a szentelésben most megáldhatom a képét és a családot.

* * *

A szentelés után:

Még valamit kell mondanom. Ha az Istenanyát, mint hivatalos nevelőt a házukba felvesszük, akkor természetesen a fő gondja gyermekeink nevelése lesz. Újra hozzá kell szoknunk ahhoz, hogy a gyereknevelést ne engedjük át az Egyháznak, de az államnak vagy az iskolának se. Ez nem megy ma már. Amit a kis családi körben nem valósítunk meg, azt a legszélesebb nyilvánosság sem tudja ma már pótolni.

I. X. Piusz oly szépen mondta egyszer: „A családnak kellene az első papképző szemináriumnak lennie.” Mit jelent ez? A papokat szemináriumokban nevelik. Az első szeminárium azonban, ahol a papi hivatás nő és fejlőd-

dik, a család. Talán emlékeznek rá, hogy X. Piusz, miután püspök, majd egyre feljebb lépkedve pápa lett, meglátogatta egyszer édesanyját, és akkor tréfásan ezt mondta: „Egyszer látnia kellene, hogy milyen gyönyörű gyűrűt hordok.” Az anya válaszát ismerik. „Nem lenne neked ilyen gyűrűd, ha én az én jegygyűrűmet nem hordtam volna tisztességgel!” Értik, hogy mit jelent ez?

Természetesen nem mondhatjuk ki azt előre, hogy mi papot akarunk nevelni. Azonban amit a papnevelő szemináriumról mondtunk, az először is a családra áll, ahol az első erőteljes és hatékony nevelés folyik. Le kell szoknunk arról, hogy mindent az iskolától vagy a papi szemináriumtól várjunk. Nem akarom ezt tovább fejtegetni. Érzik talán, hogy a teológusképzésünk is ma teljesen más irányú.

Gondolják csak meg egyszer, hogyan volt ez régebben. Ha valaki a papi hivatást választotta — miután az Úristen erre őt meghívta —, magától értetődő volt: a legmélyebb iskolázást és előkészítést az anyjától és az apjától kapta hozományul. A papi szemináriumban erre lehetett tovább építeni. És hogyan van ez ma? Általában azzal kell számolni, hogy a fiatal teológusaink anélkül kezdik meg tanulmányaikat, hogy a vallásosság a szívükbe, a tudatalattijukba mélyen begyökerezett volna. Ugyanez érvényes egyébként a nyilvános iskolákat látogató katolikus fiatalokra is. Ha némileg megértik azt, amit meg akarunk világítani, akkor látják, hogy szinte minden attól függ, hogy a lelkünk mélyéig katolikus család legyünk. Tudatában kellene lennünk, hogy gyermekeink vallásos egzisztenciája lényegében a család kezébe van letéve. Sokkal inkább ettől függ, mint a hivatalos Egyháztól, a hivatalos egyházi aktusoktól és ájtatosságoktól. Így volt ez az őskeresztény korban is, de csak egy ideig tartott.

II. Nos, még egyszer megkérdezem: Mit tesz ezután az Istenanya a gyermekeink védelmében? Így mondhatjuk ezt: belénk, szülőkbé fogja egészen mélyen sulykolni az ún. „Isten országának ifjúsági törvényét”. Ez a törvény így hangzik: „Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket, és ne tiltsátok meg nekik, mert ilyeneké a mennyek országa!” (Mt 19,14) Ismerik bizonyára ezeket a kifejezéseket. De újak fog hatni, ha ezeket a szavakat magamra, a személyes felelősségemre vonatkoztatva hallgatom. Hallgassuk csak még egyszer! „Engedjétek a gyermekeket, a kicsiket hozzám jönni!” Mi tehát az én feladatom? Emlékezzenek csak vissza a körülményekre! Az Üdvözítő fáradtan tért vissza övéihez. A nép állandóan ott tolongott körülötte. Nem tudott pihenni sem. És akkor most a vallásos igényű szülők ösztönösen úgy

gondolják, hogy gyermekeiket oda kell vezetniük ehhez a férfihoz, akiről érezték a rendkívüli vallásosságot. A nép nem gondol arra, hogy az Üdvözítő fáradt és alszik. Mindenki tódul hozzá. És így könnyen érthető, hogy az apostolok az Úrért való aggodalmukban egy bizonyos rendőrakciót kezdenek: útját állják a tömegnek. Az Üdvözítő azonban közbelép: „Nem, nem! Engedjétek csak mindenkit ide! Engedjétek őket hozzám jönni!” Ezt mindig hallanunk kell! Az Üdvözítő az oltárszekerényből, és a Mennyei Atya is ezt mondja: „Engedjétek a gyermekeket hozzám jönni!” Hadd mondjam mindig újra, nem várhatunk és kívánhatunk mindent a papoktól. A pap kiegészítheti, teljessé teheti a mi munkánkat, de a legfontosabb munkát nekünk kell elvégezni. Nemde ez elsősorban az apákra való hivatkozás?

Korábban, ugye, egy egészen más társadalmi rendben éltünk. Akkor mindenki, az egész család együtt élt. Nemcsak úgy, hogy este együtt voltak vagy napközben rövid időre találkoztak, hanem a család egyetlen nagy szerves egységet alkotott. Nem volt szüksége az apának arra, hogy külön oktatást tartson vagy tanítson, hanem a gyermekek egyszerűen az anya és az apa szeme előtt nőttek fel. Igen, részben megvan ez még ma is vidéken. De általában ma teljesen más a helyzet. Az apák rendszerint eljárnak hazulról. Évekkel ezelőtt még lehet, hogy volt úgy, hogy amikor az apa hazajött, az otthon levő asszony és lányok lehúzták a cipőjét és jóltartották, hogy otthon jól kipihenje magát. De tudják, ez ma már nem mehet így. Az apának esténként a családját kell élni. Az ő fő munkája akkor kezdődik, amikor letette a hivatalos munkáját és hazajön. Vagyis ez azt jelenti, hogy az apának és az anyának együtt kell nevelniük a gyerekeket. Önök ismerik már, hogy hogyan érjük ezt el. Ezeket a dolgokat a nagy összefüggésben kell mindig néznünk, és akkor a felelősségtudatunk mindig elevenebb lesz.

Isten országának alaptörvénye tehát így szól: az a hivatásom, hogy a Jóistentől kapott gyermekeinket úgy neveljem, hogy a szívükben visszatárlaljanak Hozzá.

Nem szabad itt megfedkezni a pozitív és negatív következményekről.

1. Nem elég arról gondoskodni, hogy a gyerekek nőjenek, eleget egyenek, hogy egy mesterséget kitanuljanak, hogy az életben majd segíteni tudjanak magukon, ez nem elég! Most jön a fontosabb: „Aki egyet is a kicsinyek közül megbotráncoztat...” (Mt 18,6; Mk 9,42) Ez a negatív szankció: egy borzalmas büntetés! Ha tehát a gyerekek megbotráncoznak rajtam, vagyis ha a lényem, az életem, a házunk légköre nem olyan, hogy őket fel-

felé emeli, akkor jaj nekem, aki egyet is e kicsinyek közül megbotránkozott. Jaj tehát, ha ezt a feladatot rosszul teljesítem!

Hallgassák csak a borzalmas fenyegetést: „Jobb volna, ha malomkövet kötnének a nyakára és a tenger mélyébe süllyedne.” Keressük meg ezeknek a szavaknak az eredeti jelentését. A malomkő a régiak szemében egy irdatlan nagy követ jelentett. Ma már nem sokat jelent, de az ígét az eredeti környezetben kell megértenünk. Nézzük tehát a régiak szemével: Egy malomkő a nyakra kötve. Miért épp a nyakra? Azért, hogy az illető elveszítse az egyensúlyát, és semmi ne tarthassa már fenn, hanem elsüllyedjen a tengerben. Minden ki van itt hegyezve. Nem elég, hogy a tengerbe süllyed, a tenger mélyére kell süllyednie.

Azt gondolom, hogy mindezeket a szavakat, amelyeket ugye már számtalanszor hallottunk, a maguk rettentő komolyságában kellene felfognunk. Nézzék csak, akkor ez azt eredményezné, hogy nemcsak mi magunk élnénk vallásos életet, hanem gyakrabban felajánlanánk a gyermekeinket a Jóistennek, és magunkat csendben nekik szentelnénk. Akkor megértenénk, hogy a feladatunk sokszor csak akkor kezdődik igazán, ha a gyermekek lefeküdtek vagy máshol pihennek.

2. A pozitív szankció: „Aki egyet e kicsinyek közül befogad...” (Mt 18,5; 9,37; Lk 9,48) Itt is mily csodálatos szépen fejezi ki, nem pedig csak úgy általában. Később egyszer mondta az Üdvözítő: „Amit egynek is a legkisebbjeim közül tesztek, nekem teszitek!” (Mt 25,40) Ezt józanul, mint egy törvényt mondta. Mily lényegesen másképp hangzik az előző mondás: „Aki egyet e kicsinyek közül befogad, engem fogad be!” Oly sok melegség van benne. Fogadjuk lassanként a szívünkbe! Miről van itt gyakorlatilag szó? Kit nevelek én a gyermekemben? A gyermekben az Üdvözítőt növesztem nagygyá. Ez a nagy feladat: „Aki egyet e kicsinyek közül befogad, engem fogad be. És aki engem befogad, azt fogadja be, aki küldött engem.” Érzik, hogy milyen melegen hangzik mindez?

Ha Önök mindezt mindig újra szem előtt tartják, akkor, azt hiszem, megvan minden okunk, hogy föltételezzük, hogy a háziszentély valóban el fogja nálunk érni a célját, és hogy ilyen módon másokat is előkészít, hogy példánkat kövessék.

Így kezdte meg az Istenanya a munkáját a mi háziszentélyünkben, mint nagy nevelő. Ámen.

A keresztények életcélja

Kentenich József atya előadása

1937. november 28-án az aschaffenburgi schönstatti körnek

Vázlat

Az adventi és a karácsonyi időszak értelme: egy új gyermekké válás

A gyermekség fokozatainak helyes fogalma

A gyermekké válás szükségessége

Az Úr szava

Schönstatt eszköz-gondolata

A gyermekké válás jelentősége

Az egyetlen út az égbe

A pozitív és a negatív szankciók

Egy keresztény pedagógus szavai

Egy pogány filozófus szavai

A gyermekké válás tartalma

A gyermek egy eredeti Isten-kinyilatkoztatás

A gyermek egy eredeti Isten-tükrözés

Az Atya egyszerűsége

A Fiú önátadása

A gyermek egy eredeti Istenre mutató

Visszaemlékezés a paradicsomra

Visszaemlékezés a saját életünk paradicsomára

Az én feladatom, mint felnőtt:

— A szokásos imaidőket, mint a szeretet iskoláját kihasználni

— Biztosítani olyan időket, amikor kizárólag Istennel vagyok

— Súlyt fektetni a nap első és utolsó percére

A gyermek egy eredeti Isten-védelem

— Istent védjük a Vele való járásban, különösen a szenvedésben

— Bízni Isten oltalmában

— A Gondviselésbe vetett hitünk

— Isten egy apai, személyes és heroikus igent mond nekünk

Mi mindannyian eléggé liturgikus beállítottságúak vagyunk. Átéljük az egyházi évet, annak feszültségeivel és feloldásaival, annak fel- és lehullámzásaival. Ha jobban odafigyelünk, hamarosan észrevesszük, hogy minden, amit gondolunk és érzünk, amit csak akarunk és szeretnénk, értelemszerűen felcsendül az egyházi évben. Egyszer az öröm, aztán megint a mély szomorúság vagy az erős vágyakozás... Adventben figyelmeztetni akar az Egyház, hogy az egészséges életszentség abban a bátorságban áll, hogy minden nap újrakezdünk.

Ha utánanézzünk a schönstatti család történetében, akkor már az 1919-es kezdetnél ezt olvashatjuk. Abban a káoszban felállítottunk egy programot, amely a belső élet ünnepélyes pajzsra emelését jelenti. Nem ismerek egy közösséget sem, amely ebben az irányban ilyen radikális komolyságot mutatna. Mi, schönstatti családok, ehhez az alaptörvényhez hűek maradtunk. Véres komolysággal küzdünk a belső élet, az Istennel, Istenben, az Istenért való belső élet elevenségéért.

De általában igen gyakran azt tapasztaljuk, hogy a belső élet erősen ingadozik. Már a testünk is mennyi viharon megy át, mint az áprilisi időjárás. Mennyivel többet tudnánk mesélni a lélek számtalan időjárás-változásáról! Ma lelkesedik, és holnap?! Itt emlékeztet az Egyház az advent által, hogy az igyekvő emberhez hozzátartozik egy borzasztó nagy bátorság is: minden nap újrakezdeni! Nekünk a belső életről már világos fogalmunk kell, hogy legyen. Amikor Assisi Szent Ferenc a halálos ágyán feküdt, a körbenálló testvérek között így szólt: „Engedj minket, Uram, végre egyszer újrakezdeni!” Erre kellene nekünk is beállítani az életünket! Ez a bátorság magában foglalja a mély vágyat egy mindent felülmúló magas cél után. Ezt a nagy célt az Egyház a következő hetekben ismét felragyogtatja a szemeink előtt. Advent minden ízében a karácsony felé igyekszik. Mít énekeltek az angyalok a pásztorok lelkébe? Hallgassátok csak! „Egy gyermeket találtok...” (Lk 2,12) Ezzel adva van a következő hetekben a nagy cél: egy újbóli gyermekké válás.

Isten a gyermekké válás útján lett emberré. Nekünk a gyermekké válás útján kell megistenülnünk, nemcsak advent négy hetében, hanem életünk végéig. Az Úr állította ezt az életcélt a szemeink elé: „Ha nem lesztek olyanok, mint a gyermekek...” (Mt 18,3) Mít kíván tehát Ő tőlünk? Egy újbóli gyermekké válást.

Először is el kell távolítanom itt a védekező érzéseket. Mi, akik még fiatalabbak vagyunk, mégiscsak le akarjuk vetni a gyermekcipőket! Vá-

lasszuk el és különböztessük meg, hogy mi gyermeki és mi gyermekes! Amikor az Úr adventben a karácsonyi titok értelmében a gyermekké válást sürgeti, akkor nem az emberek előtti, hanem az Isten előtti gyermekké válásra gondol, ahogy ezt Jézus is tette a jászolban. Az Isten előtti gyermekségnek különböző fokozatai vannak. A gyermekség legalsó foka a kifinomult önzés. Keresünk valamit, nagyon sok mindent keresünk a magunk számára. Szeretnénk biztonságban, boldogságban lenni!

Magasabb fokon a gyermekség önátadást jelent, ahogy ezt az Úr élénk élte. Az Ő életét az a gyermeki magatartás irányította, hogy „Apámnak akarok örömet szerezni, nem magamnak!” Az apa akarata a gyermek számára minden dolog mértéke (Jn 8,29). Ha mi ilyen fanyar hangokat hallunk, akkor a gyermekség szó elveszíti lágyágát, beletorkollik az erőteljesbe, a fanyarba. Minél inkább nyitottak vagyunk az Isten és az isteni számára, annál inkább be tudunk zárkózni a világ előtt. Csak egy gyermek képes arra, hogy a világ közepén a világszellemtől szabadon éljen. Ha egy embert egészen mélyen szeretünk, gyermeki szeretettel, akkor jóllehet az ember hétköznapi légkörben él, de mégsem él abban, mert a lelke szeretetben él. A mi igyekezetünk magja és csillaga ez kellene, hogy legyen: a világban élve mégsem a világban élni. A világot szolgálni, azonban szívvel és értelemmel Isten-apánk körül keringeni.

Hallgassuk csak meg még egyszer: „Ha nem lesztek olyanok, mint a gyermekek...” Mit kíván az Úr? Egy újbóli gyermekké válást.

Mit akar az Úr ezzel mondani? Kérdezzünk rá most a gyermekké válás szükségességére! Sokan ma az ilyenféle gyermekké válást feleslegesnek akarják mutatni, ezért célszerű utánajárni a mélyebb megalapozásnak. Számunkra a fő bizonyíték az Úr szava. Milyen összefüggésben mondta Ő ezt? Az Úr nem akart sem politikai, sem gazdasági megváltó lenni. Az apostolok azonban abban a tévhitben éltek, hogy az Úr az Ő népét politikailag fel fogja szabadítani. Hiába mondja nekik az Úr mindig újra, ők tévedésben vannak és nem hisznek. Ha a szívet egy eszme megragadja, akkor az értelem a szív igájába kényszerül. Így vannak az apostolok is az Úr életének végén. Kétszer is mondja az apostoloknak, hogy Ő nem akar politikai vezér lenni. Ellenkezőleg, nemsokára üldözni fogják, keresztre feszítik és meghal. Különös, hogy bár teljesen világosan mondja nekik, mégis egyszerűen nem értik meg. A legközelebbi alkalommal, amikor ismét együtt vannak, az apostolok újra kezdik az osztozkodást az elképzelt miniszteri székekről (Mt 10,35-45). Ha egyszer megkérdezhetnénk az apostolokat, hogy hogy volt az, hogy nem

hittek a Mesternek?! Talán arra hivatkoznának, hogy nem is olyan régen az Úr a Tábor-hegyen egész természetében megdicsőült. Ez újította fel bennük a reményt, hogy az Úr az Ő népének valami egészen nagy dolgot készít. Aztán nem sokkal ezután egyikőjüket utódjául nevezte ki. Ő lesz Krisztus földi helytartója, tehát az ország hosszabb ideig fog tartani.

Mi megértjük az ilyen beállítást és magatartást. Miután az apostolok hosszabb ideig veszekedtek egymással, majd távlati terveket szőttek, vissza kellett térniük a Mesterhez. Ő ismeri terveiket és helyreigazítja őket. De milyen módon?! Nem szid, egyáltalán nem beszél sokat. Kockázatosnak tartja a szavakat. Fog egy gyermeket, és közéjük állítja. Azt akarja ezzel mondani, hogy „ha nem lesztek olyanok, mint a gyermekek, akkor nem lehettek az országom oszlopai, nem mehettek be az országomba!” (Mt 18,3; Lk 18,17) Ez félre nem érthető tanítás. Nemcsak szóval, hanem tettel is kifejezve. „Ha nem lesztek olyanok, mint a gyermekek...” És nem fordítva! Mik voltak hát ők?! És milyenek voltak ők? Mit kerestek? Mennyire becsvágyóak voltak! Ezért mondja nekik, hogy „ha ti ezt el nem hagyjátok, ha ti ezt az alapállást le nem győzitek...”, nem fordítva! Ha az Úr nekünk mondaná ezt, mi némileg megérténénk Őt. De ezek a férfiak... Ha én egy férfit az ügyemnek meg akarok nyerni, akkor egy nagy és vonzó eszményt kell neki mutatnom. Gondoljunk csak a nagy egyházi vezetőkre és államférfiakra! És Jézus? Hogy lehet ilyet mondani?! És mégis ott áll a szó teljesen világosan előttünk. Egy megújított és elmélyített gyermekké válásról van szó, amelyet az Úr a követőtől radikálisan megkíván.

Nézzünk bele a betlehemi jászolba! Az advent fel akarja ébreszteni a vágyat, emlékeztetni akar bennünket, hogy a vágy gyermekei legyünk! Az advent nagyon erősen a tudatára ébreszt bennünket annak a távolságnak, mely az ideált a valóságtól elválasztja. „Az, aki vagyok, szomorkodva üdvözli azt, aki lehetnék.” Egy kép áll előttünk: Ilyen szeretnék lenni! Úgy ahogy vagyok, az összes gyengeségeimmal együtt, szomorúan köszöntöm azt, akinek lennem kellene. Így áll előttünk a mi személyes ideálunk, illetve a mi családeideálunk. Nézzük a mi személyes ideálunkat vagy családeideálunkat adventben újra ebben az új megvilágításban! Az adventi időt rendkívüli mélyen ki kell használnunk. Azért, mert elégedetlenek vagyunk magunkkal, égjünk el a nagy ideálért! Nem kell-e ennek az ideálnak gyermeki vonásokat mutatnia? Kell-e, hogy az én személyes ideálomban a gyermekké válás is benne legyen?! Ha az Úr szava igaz, akkor arról is számot kell magamnak

adnom, kell, hogy válaszolni tudjak arra is, hogy benne cseng-e a gyermek-ség az én személyes és csalásideálomban?

Ebből az egyetlen, nagy gondolatból élek: Mű és eszköz a Háromszor Csodálatos Anya kezében. Kérem, kérdezzék meg magukat: így van-e ez?! Világosabban aligha lehet ezt kifejezni.

Ha a család és minden egyes gyermek nem a Háromszor Csodálatos Anya műve, akkor Schönstatt nem a miénk. Mi erős függést és gyermeki kapcsolatot érzünk. Ezért élünk úgy, mint egy eszköz. Ezt a függőséget ragadjuk meg. Maga Schönstatt is az Istenanya gyermeke, és ezzel az Atyáé is. Aki Schönstatt lelkét igazán a magáévá teszi, az a gyermek-ség lelkét ragadja meg. Úgy van, ahogy egyszer egy püspök mondta: „Schönstatt addig nem fog tönkremenni, amíg hű marad.” Servus Mariae nunquam peribit: Mária szolgálja nem veszik el. A Háromszor Csodálatos Anya gyermeke nem veszhet el. Lehet, hogy meghintáztatják, de nem veszik el. Ezért magától értetődően fel kellene tenni a kérdést, majd utána megválaszolni: Mi a helyzet az én „együgyű”, gyermeki magatartásommal az Atya és az Anya iránt?

Két szó mélyen belénk kalapálja a gyermekké válás jelentését.

Meg akarjuk még egyszer kérdezni az Urat, és összegyűjteni mindazt, amit a gyermekké válásról mondott, amikor meghirdette országának nagy ifjúsági és gyermektörvényét. Az Úr fáradt és agyondolgozta magát. Az asszonyok szeretik őt, lelkesednek érte, és a legkomolyabban azon igyekeznek, hogy gyermekeik az ő áldó kezét érezzék. Nem gondolnak az Úr fáradtságára. Épp ott van, hát megrohanják őt a gyerekekkel. Az apostolok az ő okosságukban azt gondolják, hogy nekik kellene az Urat megvédeni. De az Úr így szól: „Engedjétek hozzám jönni a gyermekeket...” (Mt 19,14)

Itt támaszt az Úr igényt a gyermeklelkekre és a gyermeki emberekre. Mi mindannyian, akiknek hivatásszerűen gyermekekről kell gondoskodnunk, halljuk meg ezt! Az Úr rajtam keresztül jogot formál a gyermekek lelkére. Halljuk meg ezt! Még oly sok ember szeretne igényt formálni a gyerekekre, az Úr ünnepélyesen kinyilvánítja akarátát: „...hozzám jönni”. Nekünk gondoskodnunk kell arról, hogy ők mindannyian megtalálják az utat Hozzá! Aki nem lesz gyermekké, nem mehet be a mennyországba. Miért örülök nekik? Mert övék a mennyország. Fogadja be őket e Te országod! Az Úrnak milyen fontos, komoly dolog ez!

Egy másik alkalommal hozzáfűzött még egy pozitív és egy negatív szankciót is. A negatív szankció: „Aki egyet is e kicsinyek közül bűnre csá-

bít...” (Mt 18,6) Ez megerősíti bennünk a gyerekek és a gyermeki emberek világa iránti felelősségtudatot.

A pozitív szankció: „Aki befogad egy ilyen gyermeket az én nevemben...” (Mt 18,5) Meg akarjuk érteni, mit jelent az, ha ezt megtennénk Jézusnak vagy az Atyának. Elég a józan megfontolásokból. Eddig csak az értelemhez szoltunk. Csak még két szó egy keresztény nevelőtől és egy pogány filozófustól. A keresztény nevelő ezt mondja: „A mai kor és a világ legnagyobb szerencsétlensége, hogy elvesztette a gyermekség érzékét, mert ez az atyaság kiáradását lehetetlenné teszi.” Mit akar ezzel Pestalozzi mondani? Gondoljanak csak magukra! Volt egy ismerősöm. Kedves volt, de néha nagyon önző. Aztán férjhez ment, és anya lett. Hogy felébresztette a gyermek a barátnőmben az anyaság egész elrejtett gazdagságát! Mivel mi anyai tevékenységre képesek vagyunk, szükségünk van egy gyermekre, aki felébreszti bennünk az anyát. Ez lehet egy lelki gyermek is. Mivel az ember apai vagy anyai tevékenységre képes, szüksége van a gyermeki magatartás és a gyermeki lelkület ébresztő erejére. Nem kell itt messzire menniük, még a barátnőig sem, hiszen ezt maguk is átélték. Ha egy ember szorultságában segítségért hozzám fordul, milyen erőket ébreszt fel bennem! Ugyanez a törvény érvényes néhány átkapcsolással a Jóistenre is. Istenben az atyaság mérhetetlen, isteni gazdagsága van jelen. Isten a mi apánk, a megtestesült apaság. Ezért mondja Pestalozzi: „Ha pedig Istenhez nem fordul egy gyerek sem, akkor szeretetének és jóságának egész isteni gazdagságát visszatartja magának, és azt nem adja tovább.”

Nos, ezt egy kicsit meg is tudjuk érteni.

Nézzünk szét a mai korban! Ismeri még a gyermekséget? Nem, teljesen a gyermekség ellentétét valósítja meg. Nem akar tudni az Atyaistentől való függőségről. Isten személye mellé és fölé helyezi magát. Olyan gögös lett, hogy önmagát istenként imádja. Önmegistenülés! Ezt érzem én a mai kor legnagyobb tragédiájának. Nem a munkanélküliséget, nem az éhínséget, hanem a gyermekínséget. A mai kor nem ismeri a gyermekséget, megy a maga útján, tornyot épít mind magasabbra, egészen az égbe. Ha Isten a régi kultúrvilághoz jó akar lenni, akkor egyet kell tennie: a mai emberek gögjét megtörni és lerombolni. Ha ezt nem teszi meg, akkor kimondta a régi kultúrvilág fölé a halálos ítéletet. Így látom én a mai sorscsapásokat, mint Isten próbálkozását, hogy a rohanó embert újra összetörse. Össze kell törni Isten előtt, kell, hogy újra kicsinek érezze magát, csak akkor tudja majd a Jóisten az Ő atyai tevékenységét a szó teljes terjedelmében kibontakoztatni.

Ha az Úr ma ideállna, és belekiáltaná a korunkba: „Ha nem lesztek olyanok, mint...”, hogy hangzana ez? Ha ti a saját nagyszerűségeket, az önistenítéseket fel nem adjátok, ha nem lesztek ismét gyermekiek, és nem érzitek függőségeket, akkor... Nézzünk magunkba! Amennyiben mi belső emberek vagyunk, el kell ismernünk, hogy nincs már gyermeki érzékünk?

A legszebb, amit Isten adott nekünk, az a jámbor hit a Gondviselésben. Mint igazi katolikus család, a Gondviselésbe vetett jámbor hittel kell rendelkezünk. Ennek a mélyebb oka abban van, hogy a keresztség a gyermekség és a gyermekiség kegyelmét jelenti. És azok számára, akik a jog szerint a családhoz tartoznak, 1912 óta a gyermeki hit a Gondviselésben az Isten bölcsőajándéka. És a mi büszkeségünket abban akarjuk látni, hogy eltulajdonítjuk az igazi család-természetet. Ha Schönstatt szelleme a miénk, akkor magától értetődő, hogy a sajátunknak mondhatunk, mi mindannyian, egy egész mély, jámbor hitet a Gondviselésben. Igyekezzünk ezt tovább fokozni!

Ebben az összefüggésben szabadjon ezt a szót egy kissé megmagyarázom: A nem elveszett, de lecsökkent, a nem eléggé fejlett, a hősiességtől elmaradó gyermekérzék a legnagyobb szerencsétlenséget jelenti vagy jelentheti a család számára, mert az Isten és az Istenanya apai, illetve anyai tevékenysége nem tud a legteljesebben kibontakozni. Ezért azt is mondhatom, hogy ha Önök engedik, hogy magukban, mint schönstatti családban, az Istenanya ellen bizalmatlanság ébredjen, akkor kárt tesznek a családban, ez ugyanis a gyermekérzék elleni hiba. Ez megakadályozza az Istenanyát az anyaérzék kibontásában és Istent az apaérzék kibontásában. A gyermeki bizalom elleni bűn számunkra olyasvalami, mint az égbekiáltó bűnök. Ez természetesen érvényes a kereszténység egészére. Isten a mai szükséghelyzetben az egész kereszténységnek a gyermekség heroizmusát akarja ajándékozni. Ha az összes védő fészket körös-körül a tengerbe dobják, ha az összes földi támaszt elveszik tőlünk, mi marad akkor még? Semmi más, mint Isten szívébe beömleni. Számunkra tehát otthonra találni a Háromszor Csodálatos Anya szívében és ezzel Isten szívében. Ezen a nyáron mondtam gyakran a fiataloknak: „És bömböl a vihar, és tombol a szél, és ropog a villámtűz, én, mint a hajós gyermeke, arra gondolok, hogy apa ül a kormánynál: »Mater habebit curam!« Ez kellene, hogy éjjel és nappal a szájunkon legyen. Nem szabad nekünk oly sokat magunkra hagyatkozni, hanem a gyermeki bizalom hőseivé kellene válnunk! Apa mindenre képes! Nem simítja el a mai élet nyílt tengerét: magasra futó hullámok, felkorbácsolt, felcsapódó víz... Mint a hajós gyermeke, arra gondolok...”

A lecsökkent gyermekérvék a legnagyobb szerencsétlenség. Butaságokat csinálni nem rossz, akkor sem, ha bűnöket követünk el. Ezáltal szerényné lehetünk. Elveszthetném az állásomat vagy hasonló.

A lecsökkent gyermekérvék az én számomra is a legnagyobb szerencsétlenség. A Szentírás értelmében minden keresztet és szenvedést, minden nehézséget abban az értelemben kellene felfognunk, hogy „Apa megtisztítja a szőlővesszőt”. (Jn 15,2) Az Ő kezében van a kés. Miért tisztogat? Miért visz kísértésbe? A legszebb gyümölcsöt kellene hozni: a végsőig mindent Istennek! Életemnek sziklaalappal kell újra rendelkezni! Apa ül a kormány-nál! Megtisztítja a szőlővesszőt. Hol tisztít meg engem Isten? Pont akkor, amikor az emberek fájdalmat okoznak nekem: emögött az Atya áll.

Régebben szívesen használtam egy képet, amely választ adott a nehézségekre. Téli sétán vagyok. Hirtelen egy keményre gyúrt hógolyó repül az arcom közepébe. Szitkozódás volna a legkevesebb. De észreveszem, hogy a barátom volt az. Édes-savanyú arc! Megszűnik bennem a feszültség. Gondoljak csak most a szenvedésemre. Mint igazi katolikus, a „hógolyózó” mögött a legjobb barátomat látom. Ő megengedi, hogy a labda épp ott találjon el engem, ahol a legjobban fáj. Egy egészséges szentségnek a csúcsát jelenti, hogy egyszerűen, szerényen odaadom magam Isten-apámnak. Vagy használják ezt a másik mondást. „Isten-szobrász, üss oda, én vagyok a kő! Isten-szobrász, üss oda, én a gyermeked vagyok!” Nem megy anélkül, hogy oda ne ütne. Mi megértjük, hogy ahol fájdalmat okoz, azt szeretetből teszi. Mi meg akarjuk tanulni Istent apáknak érezni. Minél jámborabb leszek Istennel szemben, annál határozottabb tudok lenni az emberekkel szemben. Nem Istennel szemben bezárkózni, mert akkor koldulva szaladhatok ajtótól ajtóig. Ez idővel gyerekessé tesz.

Egy másik példa. Az indiai filozófus, Tagore mondja: „Isten azt akarja, hogy szent bölcsességben a mi gyermeki természetünket visszahódítsuk.” Isten valóban ezt akarja! A keresztutak e mottó alatt állnak. Arról van ma szó, hogy az igazi gyermekség szentföldjét visszahódítsuk. Isten mindenkítől ezt akarja ma. Könnyebb számunkra, Schönstatt gyermekei számára ezt az országot visszahódítani, mivel mi oly nagyon ráhangolódtunk az Isten-nyára. Isten valóban ezt akarja! Ehhez erőre van szükségünk! Tapasztalatból tudjuk, hogy amikor körülöttünk minden összeomlik, amikor senki sincs már, aki tanácsot adna, a gyermekség a legnagyobb bátorságot jelenti. Meg kell hallani egyszer az Úr szavát ebben az összefüggésben, ez nem gyerek-játék.

A XX. századot a gyermek századának nevezik. Mi ennek egy más tartalmat akarunk adni: a valódi gyermekké válás százada. Ezzel tesszük aztán a legnagyobb szolgálatot a hazának. Akkor Isten a hazának is fel tudja kínálni egész atyai gazdagságát. Mi a kereszthordozásra hívunk! Magunk között és kifelé ezért emeljük fel a hangunkat. Ez a hang szerény és nem erőszakos, ha mi magunk a létünkkel a gyermekséget megvalósítjuk. Vizsgáljuk meg tehát, hogy a gyermekké válás az én eszményemnek lényeges alkotórésze-e, és ha igen, akkor mennyiben! „Aki vagyok, szomorkodva köszönti azt, aki lenni szeretnék!”

A gyermekké válás tartalma

Megkérdezzük az Urat magát: Mit értesz tulajdonképpen a gyermekké válás parancsa alatt? Nem tudod, hogy egy gyermeknek sok rendetlen ösztöne is van? Ha tehát azt kívánod tőlünk, hogy gyermekké váljunk, akkor elváród-e azért, hogy a kezünket az eszmény után kinyújtsuk? Mit fog Ő nekünk válaszolni? Két választ fog adni: „El kell sajátítanotok egy új, isteni, Istenhez hasonló gyermek-létet és egy új, Istenhez hasonló gyermekérzékét, különben nem, vagy nem a megfelelő módon mehettek be a mennyek országába.” Aki képes önállóan gondolkodni, az megérti a két kifejezést: Gyermeklét és gyermekérzék. A becsületesség kedvéért meg akarom magyarázni, hogy az Úr azokban a közismert szavaiban a gyermekérzékről beszél. Egy más alkalommal a gyermeklétről énekel dicsőítő éneket. Gondoljunk csak Nikodémus órájára! Mit értett az Úr e szavak alatt: „Ha nem születtek újjá...” (Jn 3,5)? Gyermekké válást! Egy új születést Istenben és Istenből. Az eredmény: egy új gyermeklét. És itt az isteni természetben való részesedésről van szó. Aki tehát nem istengyermek, nem mehet be az égbe.

A gyermekérzékét szeretnénk azonban egy kicsit jobban elmélyíteni. Mit ért ezalatt az Úr? Ha nem távolítjátok el magatokból ezt az éretlenséget, gyerekeséget, az énbálványozást, az önimádatot, és nem lesztek olyanok, mint a gyermekek, nem mehettek be a mennyek országába.

A másik válasz összefoglalja mindazt, ami a munka hónapjainak anyaga: ha mindazt a nemeset, ami a gyermek születésénél fogva sajátja — nyilván csak átmenetileg, és nem tökéletes módon —, ha mindezt harcban és imádságban nem teszitek tartós tulajdonotokká, akkor vagy egyáltalán nem mehettek be a mennyek országába, vagy nem a megfelelő módon.

Képzelnének maguk elé egy gyermeket! Természetesen lappang a gyermekben sok rossz. Ennek oka az eredeti bűn. A rosszat ne utánozzuk! Ezen-

kívül sok nemes van a gyermekben. Az eredeti bűnnek is vannak határai. A protestantizmus itt nem jól tanít, amikor azt mondja, hogy az eredeti bűn teljesen megsebzett. Mi nem megyünk ily messze. A gyermek nemességét kell, mint tartós állapotot elérnünk, a lehetőség szerint minél tökéletesebb módon. Ha ezt nem tesszük, akkor egyáltalán nem, vagy nem megfelelő módon jutunk be az égbe. A gondolkörünkben itt egy nyugvópontunk van.

Mi tehát a feladatunk? Milyen is a gyermek nemessége? Én egyszerűen a gyermek eredetiségét emelem ki.

A gyermek egy eredeti Isten-kinyilatkoztatás. Ez egy olyan válasz, amelynek tartalmát nem tudjuk máról holnapra kimeríteni. De megpróbálhatjuk egy kissé példaképpül állítani a gyakorlati életünk számára. Ekkor ez hármat jelent. A gyermek egy

- eredeti Isten-tükrözés,
- eredeti Istenre mutató,
- eredeti Isten-dicsőítés.

Ez hangzik felénk a Szentírásból is. Azt kell neked lehetőleg tökéletes módon megtestesítened, ami a gyermek lényege, igaz, tökéletlen módon.

Mivé kell lennem? E hárommá:

- Isten-tükrözés,
- Istenre mutató,
- Isten-dicsőítés.

Egy egészséges életszentség rendszere áll előttünk a gyermekség felől nézve.

A gyermek egy eredeti Isten-tükrözés

Néha szükség van a tükörrre. Ugyanígy Istennek is van egy tükre: a gyermek. Ha én ezt a tükröt a kezembe veszem, az nekem a Jóistenről beszél, aki a gyermekben tükröződik.

Először is az Atya egyszerűsége tükröződik benne. Gyermeki egyszerűség és együgyűség! Három dolgot kell itt megfontolnunk. Először az előkép, aztán a képmást, majd végül a másolatot. Az előkép az Atyaisten. Természetéből kifolyólag Ő az egyszerűség. Az Ő egyszerűsége tükröződik a képmásban, a Fiúban, mint szerény, egy ügyre való beállítottság. Ő csak egyetlen ügyet ismert: az Atya akaratát. Hogyan néz ki a másolat? Ezek mi vagyunk, ezzé kell válnunk. Egyetlen egy ügyemnek kell lennie, mindig és mindenben Isten az, akivel szemben állok. Ez áll az Úr szavában, és ez egy hallatlanul nagy feladat.

Másodszor a gyermekben visszatükröződik a Fiú önátadása. A gyermekség nem gyámoltalanság, hanem önállóság. Főleg nekünk, akik az életben a legtöbb dologban magunkra vagyunk hagyva, figyelembe kell vennünk, hogy a gyermekség elsősorban nem elrejtettség után kiált. Ez a kiáltás azonban gyakran válasz nélkül marad. Ezért jegyezzék meg: a gyermekség a teljes érettségében *önátadás*. Másodszorban, vagy ha akarják, ennek az önátadásnak a következménye aztán az elrejtettség.

Milyen az előképünk az önátadás vonatkozásában? Ismerjük az Úr reggeli imáját. Pál imádkozta élénk: „Nem kell neked a vér, s az ételáldozat, de embertestet alkottál nekem... Így szóltam hát: Itt jövök, Istenem, hogy akarodat megtegyem...” (Zsid 10,5-7) A gyermek mindig az apa körül kering. „Legyen meg a Te akaratom!” A mi szegény kedélyünk szeretne mindig valamit birtokolni. Az alsóbb fokon ez gyakran önelvezetet is jelent. Az az igazság, hogy az önátadásban van a legnagyobb elrejtettség, természetesen nem azonos ez egy alacsonyabb síkon való elrejtettséggel. Nagyon nagy a veszély, hogy ezt mondjuk magunkban: „Neked ajándékozom magamat, és Te gondoskodsz arról, hogy elrejtettségben legyek. Neked kell arról gondoskodnod, hogy a jászol szükségtelenül ki ne ürüljön.” „Nincs ilyen fegyverem. Az Atya megtisztítja a szőlővesszőt!” Ez nem ad nekem jogot arra, hogy ilyen vagy amolyan életformában tovább éljek... Jóllehet ott áll, hogy nem fogok elveszni. De ennek megértéséhez egy erőteljes, egészséges szentségre van szükség. Gyermekség nem az emberekkel szemben! Istennel szemben nyitottság, az emberekkel szemben bezártság! Erre van ma mind jobban szükségünk!

Ha tovább kutatjuk, hogy életében az Úr az Atya iránt mennyire teljes odaadást gyakorolt: minden személyes szükségletének feláldozásán át is. A legelső szó, amit ma tőlünk is igényel: „Nem tudtátok, hogy Atyám házában kell lennem?” (Lk 2,49) Jogos az anya vágya a gyermeke után. De ez a gyermektől a legteljesebb odaadást, és így a legteljesebb kiszolgáltatottságot is igényli. Ez a legmagasabb tökéletesség. Hangoztatnunk kell ma ezt a fanyar hangot a fülünkben és a szívünkben. Már a szavak meghallgatása révén is bizonyos oldódás indulhat meg. „Isten-szobrász, üss oda, a gyermeked vagyok!” Minden ütés mögött Isten atyai kezét érzem.

Nos, milyen a képmás, milyen a gyermek? A gyermeki odaadás gyakran nagyon önző. Amilyen a gyermek. Én, én, én!

Ahhoz, hogy egy ilyen ideált kineveljünk magunkban, szeretném Önöket néhány szóval gyorsan biztatni: „Az én legnagyobb gondom az, hogy

minden pillanatban végtelenül gondtalan legyek!” Túl sok szükségtelen gondot csinálunk magunknak, mert oly kevésbé vagyunk gyermekek. Azt gondoljuk, hogy az életutunkat magunknak kell vezetnünk. Természetesen kell gondoskodnom is, de csak mértékkel. Az időszerűtlen gond jelenti a legnagyobb vétket a családunk ellen. Hallgassák csak meg még egyszer! Miért gondtalanság? Teljes odaadás! Mennyi bajt és erőfeszítést kell még elviselnem, amíg sikerül szegény szívemet hallgatásra bírni! Jönnek a nehéz döntések. A jövőmre gondolok, a szüleimre, a testvéreimre... Mit kell tennem? Az én legnagyobb gondom ez: minden pillanatban gondtalannak lenni! Hősiesen viselkedem, hogy magamat az Atya akaratahoz kössem, hogy az Atya az én és a családom sorsát a kezébe vegye. A legszükségesebbeket meg fogom kapni. Fontosabb minden gazdasági biztosításnál a belső igenlés mindarra, amit az Atya tőlem kíván. A legfőbb érték az Úrhoz hasonlóvá válni a szenvedésben is. Ennek fanyar a hangzása. Ilyen az én jámborságom, ez az igazi gyermekség.

A gyermek egy eredeti Istenre mutató. Itt megint két gondolattal kell foglalkoznunk:

— Gyermek, milyennek látszol ebből a nézőpontból?

— Mivé kell nekem válnom, mint felnőtt?

A ráutalás azt jelenti, hogy a gyermek a Jóistenre utal. A mai kor egy borzalmas, Isten elleni tiltakozásból él, nem akar többé tudni Istentől. Ezzel szemben nekünk állandóan tudatában kell lennünk, hogy Isten körülvesz bennünket, mindenben vissza kell nyúlnunk a mindenható Istenhez. Isten nélkül nincs semmi! Ezért fontos ma, jobban mint valaha, hogy mindenütt Istent keressük, és Isten nyomait megtaláljuk. Mindenben Istent látni, minden dologban és emberben Őt keresni és megtalálni.

A gyermek egy eredeti Istenre mutató. Igaz ez? A létezésemből kifolyólag nekem egy eredeti Istenre mutatósnak kell lennem. Aki engem lát, kell, hogy bennem meglássa Istent, miután őt mindenütt elvetették. Az Úr így szólt Fülöphöz: „Aki engem lát, látja az Atyát.” (Jn 14,9) Olyannak kellene lennem, hogy aki engem lát, annak Istenre utaljak.

Rámutat-e a gyermek Istenre? Igen, közvetlenül és közvetve. Közvetve: Ha egy gyermeki ember vagy egy gyermek szemébe nézünk, akkor az önkéntelenül emlékeztet minket éppúgy az emberiség paradicsomára, mint a saját életünk paradicsomára. Vagy nincs már bennünk annyi női bensőség, hogy a gyermekszemet szimbolikusan tudjuk látni? Három tárgyunk maradt a paradicsomból: a virágok, a csillagok és a gyermekszemek.

„Gyermekszem, gyémánszem a Föld sivatagi homokjában, az elveszett boldogság világai sugároznak vissza felém belőled.”

Mi volt a Paradicsom lényege? Két dolog: az ösztönélet kötöttsége és az állandó szeretetkapcsolat Istennel. Ha tehát én egy gyermeket nézek, az ösztönélet kötöttségére gondolok és a szentháromságos Istenre.

A saját életem paradicsomára is gondolok. Nem lehet olyan rossz gyermekkorom, hogy egy darab paradicsomot ne élnek át. Legalább annyiban, hogy akkor az ösztönélet még meg volt kötve. Egy gyermekre pillantva a gyermekkoromra fogok emlékezni, ekkor tudatosul bennem, hogy bensőleg nem voltam még az ösztönélettől úgy szétrongyolódva. Akkoriban sokkal egyszerűbben tudtunk Istennel érintkezni, mint ma.

Még egy kicsit tovább, mélyebbre akarunk bányászni. Ha egy gyermek előtt állok, és magamba fogadom a szeretetre méltó báját, az az érzésem, hogy csak egy vékony fal választ el Istentől, csak egy egészen vékony fal, olyan közel érzem magam Istenhez. Nagyrészt ez onnan jöhet, hogy a gyermek csodálatos módon visszasugározza a teremtés képeit. Sugárzó, csodálgató gyermekszemek! Mindazt, amit Isten alkotott, a gyermek befogadja magába, mindez felém nevet az ő szeméből.

A konkrét feladat: nekem is egy Istenre mutató jelnek kell lennem. Egy „sursum corda”, ahol csak vagyok: az üzletben, az iskolában, otthon. Aki csak lát engem: Emeljük fel szívünket! Senkit sem szabad lehúznom, sokkal inkább felemelnem Istenhez. Még ha a környezetemben forró szemek sírnak és ragyognak, ez nem zavar meg engem. Ez egy prédikáció, de egészen más, mint amilyeneket mi, papok, csak a szájunkkal tartunk. A mai ember a megbízható embereket szereti. Ezek sokkal jobban tudnak prédikálni. Amikor Szent Ferenc követői végigmentek az utcán, így szólt Ferenc: „Mégis prédikáltunk!” Mi Istent akarjuk visszasugározni. A nagy, végtelen Istent, akit ma leírtak, Őt kell a létünkkel ismét kisugároznunk a környezetünkbe.

A konkrét kérdés: Mit tehetek ezért? Gondoskodnom kell arról, hogy állandóan Isten közelében éljek. Mózeszt úgy átjárta Isten, hogy az arca ragyogott (Kiv 34,29). Kisebb mértékben ránk is érvényesnek kell lennie. Ha Isten közelében vagyok, akkor kell, hogy a létem az Ő fényéből valamit visszasugározzon. Mit kell tehát tennem? Mivel a világ a Jóistent trónfosztotta, szenvedélyesen megpróbálom Őt az én szívem trónjára emelni. Éppen a trónfosztási manőver ösztönöz engem arra, hogy Neki adjam magamat. Istennel járok! Isten jelenlétében járok. Minden tudással azt kell céloznom, hogy hogyan tudom magamat erre nevelni. Ezt csak egy rendkí-

vüli kegyelem képes végbevinni, de egy kicsit mi is felkészülhetünk erre. Hogyan?

Három választ adok erre: A szokásos imagyakorlatokat használjuk szeretiskolaként. A Jóistentől függ az, hogy megtanuljunk szeretni. Ha szeretünk, akkor legyőztük a korunkat. Nyilván mi sok mindent tudni is akarunk, de csak azért, hogy szeressünk.

Milyen gyakorlatokat tudnék a napirendembe befejezíteni? Követelményeket állítani! Ne csak a szokásos imákat mondjuk! Ez nekünk nem elég, menjünk el annyira, amennyire ez éppen lehetséges! De legyünk okosak! Korunk elszakít minket Istentől. Minden nap fordítsunk egy rövid időt a belső imára! Senki számára sem elég — aki a világban él — csak a megszozott ima.

Másodszor: Fontos bizonyos időket csak a Jóistennek fenntartani. Melyek lehetnének ezek? Gyakran nincsenek egyedül odahaza, ezért találkonynak kell lenniük, hogy öt vagy tíz percre minden nap visszavonulhassanak magukba — legalább bensőleg —, hogy kizárólag a Jóistennel legyenek. Különböző hiába tartunk nagy beszédeket, hiába érintenek meg minket nagy gondolatok, mert a szívünk csak kevésbé van átítva Istennel. Vasárnap vagy hétközben rögzítsenek le maguknak egy időpontot.

Milyen sok időnkre tart ma igényt a világ! A mai ember állandóan rohan az útján. Ezért kell nekünk ellengőzt adnunk. Az Isten elleni harc szüntelenül lángol! Arra kell nevelnünk magunkat, hogy meleg odaadással Istent ismét szívünk trónjára emeljük. Időt Istennek! Mi ketten összetartozunk. „A Tied vagyok, és azt tehetsz velem, amit akarsz!”

Harmadszor: A mai kor olyan mint egy kocsmá: a kocsmá szaga beivódik a ruhákba, a világ szaga beivódik a lelkekbe. Az az küldetésem, hogy Istenre mutassak! Ha nem igyekszünk napközben is Istennel szent egyedülletben lenni, hiába hallgatunk meg olyan sok prédikációt is, az nem hatol a mélyre. Egy hasonlat: Esőben kerékpározunk esernyő nélkül, de esőkabátban. Amikor levetjük az esőkabátot, semmink se vizes. Így van ez ma a prédikációkkal is. Hozzá kell adni a tettet is! Hogyan hasznosítsam az Istennel egyedül töltött percek? Mint a szeretet tanulásának iskoláját. Ez egy meseterfogás, nehéz alkalmazni, de meg kellene egyszer már próbálnunk! Az öskeresztények mind a világban éltek. Később jött az, hogy túl veszélyes a világban, kis szigeteknek kell lennünk. Ezért alapították a szerzetesközösségeket. Hasonlóan gondolkodunk mi is. Csak mi azt mondjuk, hogy a közösségi élet nem a mi hivatásunk. De keressük a kapcsolatot egymással. Olyan

szigetet alkotunk, amelyen Isten atmoszférája uralkodik. Hogy ezt megvalósítsuk, megpróbálunk napközben Istennel lenni. Fektessünk súlyt a nap első és utolsó pillanatára! Elalvás előtt tartsunk nagy csendet! Legyünk külsőleg csendben, hogy bensőleg Istennel lehessünk! Ezt akkor is megtehetem, ha nem vagyok egyedül? Manapság ez már nehéz lehet. Az elalvás előtti percekben egy kissé érzelmesen és életszerűen éljük bele magunkat vallásos gondolatokba, például a gyermekség világába. Miért van ennek nagy jelentősége? Milyen gondolatokkal kelünk fel reggel, és ennek milyen jelentősége van? Egy hordó megőrzi a beletöltött első anyag illatát. Ez ránk is érvényes. Mit érzek reggel az ébredéskor? Általában azt, amit este utoljára gondoltam. Ennek az a mélyebb oka, hogy éjjel a tudatalattink tovább dolgozik. Az a gondolat, amelyet este érdeklődéssel kóstolunk, reggel az ébredésnél elsőként ott áll a tudatunkban. Mit kell tehát tennünk? Súlyt fektetni a nap első és utolsó pillanatára. A családban gyakori szokás az elalváskor keresztet vetni. Tegyem ezt azonban lélekkel telve! Helyezzem magam a megfeszített oltalma alá! Akinek már egy kialakult belső élete van, az alkalmat talál arra is, hogy megújítsa a keresztségi tudatát: keresztény vagyok, megkeresztelt, az Atya gyermeke! Emlékeznem kell valamilyen formában a személyes eszményemre!

Borzasztóan fontos, hogy ilyen dolgokat bevigyünk az életünkbe. Megkérdezem magamtól: Mit akarok ma tenni, hogy az utamon előbbre jussak? Átfutok a napon, és kérem Istent meg az Istenanyát, hogy segítsenek. Azután folytassuk: „O, meine Gebieterin...”, háromszor imádkozva az ördögűzést, kereszttetés mind a négy égtáj felé azokért, akiket Isten nekünk adott...

Egy eredeti Isten-védelemnek kell lennünk

Ahhoz, hogy eredeti Istenre utalássá váljak, azért kell küzdenem, hogy megvalósítsam az eredeti odaadást Istennek. Ennek az lesz a kihatása, hogy eredeti Isten-védelemmé válok. Hogy néz ki egy eredeti odaadás Istennek? Mit kell tennem, hogy állandóan Isten szeretetében éljek? Ki kell használnom a belső élet, a koncentrált önátadás idejét, mint a szeretet iskoláját! Ezzel mindent elmondtam, amit el lehet mondani azoknak, akiknek van némi tapasztalatuk ezekben a dolgokban. Mi mindannyian kipróbáltuk már magunkat ezen a területen.

Egy második megjegyzés: Aszketikus könyvekben szoktuk olvasni, hogy az Istennel való állandó kapcsolatot úgy kellene ápolni, hogy órán-

ként, sőt félóránként emlékeztessük magunkat Istenre. Én ezt nem tanácsolnám. Ez nagyon fárasztó, és nem vezet célhoz. Ehelyett: gyakran, csendesen elidőzni a Jóistennél, ahogy a nép fiai szeretik azt tenni. Egyszer megkérdeztem magamtól: Mikor érzi az én vallásos lelkem, hogy magától vonzódik Istenhez? Nincsenek-e napközben olyan idők, amikor a lelkemben erős Isten utáni éhség van? A kérdésben benne van a válasz. Mindenkinek a saját hivatása szerint adódik ilyen. Egyiknek a földekre menet, máskor este, amikor fáradt vagyok. A megfelelő pillanat egyénenként különböző. Jóllehet a legerősebben akkor érezzük, ha keresztség és szenvedés érinti meg az életünket. Ez minden vallásos embernél így van. A keresztség és szenvedés általában közvetlenül érezteti az örökkévalóság közelségét. A keresztséget és a szenvedést szabad néha úgy felfognunk, mint egy csukát a halastóban: gondoskodik arról, hogy a lelkiéletünk halotti nyugalomát megint megzavarja. Emlékeznek még a szópárra: keresztség és szenvedés, mint a Jóisten üdvözlése, Isten váltóállítása.

Mit kell tennem, ha Isten engem kereszttel és szenvedéssel köszönt? Viszonzanom kell a köszöntést. Ez különösen is helyes akkor, ha előre nem láttott, nehéz keresztről van szó. Akkor az életet fel tudjuk úgy fogni, mint a földeken át teljes sebességgel száguldó gyorsvonatot; hirtelen egy elállított vágány! Isten jósága gondoskodik arról, hogy az utolsó pillanatban átállítsa a váltót. Jóllehet ez egy lökést jelent, de elégedettek lehetünk, hogy összesen néhány rándulással megúsztuk.

Az életre átfordítva: nagyon értékes, ha megszokjuk, hogy visszatekintünk a múltba, és megvizsgáljuk, hogy hogyan állította Isten mindig nekünk a váltókat. Ha legalább azt leszögezném: „A Jóisten szeret engem! A szeretetemet Neki akarom ajándékozni.” Oly szépen mondta ezt nekünk Pál: „Az Istent szeretőknek minden a javukra válik.” (Róm 8,28) Ha én a szenvedésre és a keresztre csak fokozott szeretettel válaszolok. Ezek Isten üdvözlései. Érvényes ez a vallásos közösségekre is, ha nehézségek jönnek. Istennek ezzel egészen pontos szándéka van. Én nem látok messzire, de Istennek az egész világra kiterjedő terve van, melyben benne vannak a kis élettervek is. Ő vezeti nap mint nap az egyesek és a közösségek életét. Nekünk csupán csak egyet kell tennünk: a Jóistent szeretni.

A keresztség és a szenvedés Isten szeretetadománya és szeretetpropagandája. Megvalósítom-e ezt a gondolkodást? A Jóisten a keresztséget szeretetből küldi. Mit akar ezzel? Viszonzást vár. Szeretetből adta a keresztséget. Ezért a keresztre is szeretettel kell válaszolni.

Keressük meg a napirendben azokat az alkalmakat, amikor úgy érezzük, hogy Isten erősebben vonzza a lelkünket! A mi katolikus nagyszüleink, szüleink, nevelőink stb. a Gondviselésbe vetett csendes hittel éltek. Gyakran hallottuk a szájukból egy-egy sorscsapásnál: „Isten nevében!” Ez Istennel való vándorlás volt minden különös húhó nélkül. Mindenütt a Jóistent látták, beszéltek vele, és neki hozták áldozataikat.

Tehát mit teszünk mi, hogy napközben is gyakrabban Istenre gondoljunk? Hittel rátekintünk a keresztre és a szenvedésben egyszerűen beszélünk vele. A lelkünk igényli a kibeszélést. Az mégis csak szégyen, hogy ajtótól ajtóig járunk, és a szeretet Istenén átnézünk. Beszéljünk vele szerényen, lehetőleg egyszerűen. Nem kell, hogy ez szabadalmaztatott és búcsúval ellátott ima legyen. Töröl metszett beszédünk legyen, mindig aszerint, amekkorák vagyunk. A beszédünknek muszáj lehetőleg egyszerűnek lenni, lehetőleg bensőségesnek, és gyakran ismételjünk. Egygondolatos imafohászokat elmélyíteni, megsokszorozni és egyszerűsíteni az Istennel szembeni magatartást.

Ezt a két kiegészítést megtartani! A lélek erősebbnek érzi magát, ha munka közben is felnézünk Istenre, és a napi munkánk áldozatát egyszerűen Neki adjuk. Így járunk mi a hétköznapi szentség útján. Meg kell fontolnunk, hogy a gyakorlatban hogyan tudjuk ezt megvalósítani. „Aki Atyám akaratát teszi...” (Mt 7,21) „Aki az igazságot teszi, az világosságra jut.” (Jn 3,21)

Nekünk cselekednünk kell! Istenhez utat kell keresnünk, és akkor várhatjuk, hogy egy egészen különös Isten-védelemmé válunk.

De rá is szabad hagyatkoznunk Isten mérhetetlen védelmére. Szüntelenül belekapaszkodni: „Úgy szeret engem Isten, mint a szeme világát.” Az Istenanya mondhatta: „Nagyot művelt rajtam a Mindenható” (Lk 1,49) És Pál, a nagy szellem és tiszta koponya nem fáradt bele mondani: „Dilexit me” — „Ő szeret engem!” (Gal 2,20) A szív legszebb ösztöne, az ösztön: a szeretet. Ezért Istennel szemben is a végső magatartásunk nem lehet a félelem, hanem a szeretet.

Mit tegyek, hogy felébresszem magamban a szeretetösztönt? Emlékezhetek egy egészen nagy törvényre. Ahhoz, hogy a szeretetösztön felébredjen, szükséges, hogy összekössük. Olyan mértékben fog feltámadni, amilyen mértékben szeretve hisszük és érezzük magunkat. Kérdezzék meg egyszer magukat: mikor gyulladtam szeretetre a leggyorsabban valaki iránt? Nemde annak adták szívük egy sugarát, aki Önöknek szeretetet adott? A fontos ösztön a szeretetösztön. Ahhoz, hogy ez kibontakozhasson, szeretve

kell magamat hinni, tudni és érezni. A régi rómaiak már tudták ezt. Ezt a törvényt ilyen formába öntötték: Ha azt akarod, hogy szeressenek, akkor szeretned kell. A Jóisten ültette ezt a törvényt az ember szívébe, ezért ezt Ő maga is tekintetbe veszi. Azt akarja, hogy szeressük, ezért adja túlcserélt mértékkel a szeretetét.

A mi feladatunk: nap mint nap mondjuk magunknak: „A Jóisten ki akarja rám önteni szeretetét.” És ha Ő engem kereszttel és szenvedéssel megpróbál, akkor is ezt hiszem. A szentek a kereszttel és a szenvedést, mint Isten különös szeretet-adományát fogták fel. Heinrich Seuse boldogtalan volt, amikor egy napig is különleges kereszttel nélkül volt. Győzzük meg mindig magunkat, a lelkiismeret-vizsgálatkor is: „A Jóisten mai jótéteményeit nem felejtettem-e el megköszönni?” Ismételgessem a „Viszonzás Istenét”. Vizsgáljuk meg, mikor tapasztaltuk legjobban Isten védelmét! Ő valóban szeret minket.

Ide illik az isteni gondviselésről szóló tanítás: hogy a Jóisten apai, személyes kapcsolatban van velünk.

Az én személyiségemre apai „igen”-t mond. Mit tanulunk mi a katekizmusban az isteni gondviselésről? Isten a nagy világtervet és a mi kis élettervünket is öröktől fogva szeretetből, bölcsességgel és mindenhatósággal alkotta. Szeretetből, bölcsességgel és mindenhatósággal akaratom teljes megtartásán át.

Isten oldaláról ez két aktust foglal magába. Először a megértés aktusát: tervet csinált, és ebbe a tervbe berajzolta mindazt, ami ma történni fog. Ez megnyugtat bennünket. Isten mindent előre lát. „Isten jóságából jön minden elő.”

Másodszor az akarat aktusát. Azt akarja, hogy minden dolog az életben az Ő terve kibontakozását szolgálja. Imádkozzuk bele magunkat ezekbe a gondolatokba! Egyáltalán semmi nem jöhet, ami összezavarhatna. Ismételjük gyakran ezeket a jelzős szavakat: „És dühöng a vihar...” vagy azt, amit a szüleink, nagyszüleink mondtak. Tartsunk ki a megingathatatlan és semmi által sem megzavarható hitben, hogy a Jóisten gondot visel ránk! Ehhez kegyelem kell. Csak semmitől sem félni! A Gondviselésbe vetett hit, nekünk katolikusoknak, a vérünkben van. Minden dolog mögött Isten apai akarata áll. Tudom, hogy szeret engem. Életem nem vakon hanyódik ide-oda, ott áll mögötte az Atyaisten. Éljük bele magunkat ezekbe a gondolatokba, és próbáljunk meg egy ilyenfajta szemléletet. Nem kell a szemléletnek mindig egy újabb gondolat. Egyetlen egy nagy gondolat emberévé kellene válnunk.

De arról is meg akarok győződni, hogy a Jóisten az én sorsomra egy személyes „igen”-t mond. Vagyis, hogy Isten, aki ezt az „igen”-t kimondja, egy személyes Isten. Ez fontos! Isten nem az ős-ok, hanem egy ős-személy, egy személyiség, egy személyes Isten-apa.

Ő az én személyemre is, annak teljes eredetiségével együtt „igen”-t mond. Mit jelent ez? Az eltömegesedés korában élünk. Anélkül, hogy tudnánk és észrevennénk, olyan helyzetbe kerülünk, hogy kételkedni kezdünk: Vajon az Isten személyesen szeret-e engem? Túl kevés a személyes önértékelésünk. Minden sok részből tevődik össze, és ezzel mi eléggé leértékelődünk. Ez ellen egyáltalán nem tudunk eléggé védekezni, hogy egy személyes, élményszerű magasabbra értékelést elérjünk. Mit kell tennem, hogy mondhassam magamnak: engem személyesen szeret a Jóisten! Vagyis „igen”-t mond a személyiségemre.

Az isteni gondviselésnek különböző formái vannak: egy általános gondviselés, egy speciális és egy egészen speciális. Tárnya vagyok-e én ennek a személyes gondviselésnek?

Az általános gondviselés: a Szentírás sok helyen rámutat arra, hogy Isten minden dolgot beállít az Ő világtervébe.

A speciális gondviselés: Ennek a gondviselésnek a tárgya a kegyelemmel felruházott lélek. Az Ószövetség sok helye igazol minket abban, hogy elfogadjuk: „Ahogy egy anya szereti a gyermekét, úgy szeret Ő minket.” (Iz 66,1) Az Újszövetségben hallunk a mezők liliomáról, az ég madarairól (Mt 6,26-31). Gondoljunk erre a mezei munka közben! Ezekből a gondolatokból kell az életünket alakítanunk! Az Ószövetségben, még annak a virágkorában is, mindig az a gondolat élt, hogy a Jóisten az egész népet vezeti, és az Úr mindig újra hangsúlyozza, hogy az Atya mindegyikünknek az egész szeretetét odaajándékozza, hogy mindegyikünk legkisebb csekélységéről is gondoskodik. Én is tárgya vagyok ennek a speciális gondviselésnek? Szabad a kérdésre igennel válaszolni, mert lélekkel ellátott valóság vagyok, egy ember, duplán és háromszorosán, mert én egy áldott istengyermek vagyok.

Tekintsük miattam az egész világtörténelmet: Isten csak azért küldi mindezt, hogy az élettervet megvalósíthassa. Mi a feladatom? Tudni, hogy Isten szeret engem, és Őt viszontszeretni. És ha Őt szeretem, akkor minden más rendben lesz. Ha az élettervet nekem magamnak kellene elkészítenem, akkor én felhatalmaznám a Jóistent, hogy tervezze el azt. Ő sokkal jobban ért hozzá, mint én. Ha döntenem kellene, és tudnám, hogy a Jóisten ezt el akarja venni, azonnal mindent a kezébe adnék. Ő apaként akar

mutatkozni. Mi mondjuk: Itt a Páter! Neki adjuk felőlünk nézve a jogot, hogy azt tegyen velünk, amit csak akar. Mi csak egyszerűen és szerényen szeretni akarjuk Őt. Ez a mi egyetlen ügyünk. „Uram, Te tudod, hogy szeretnélek szeretni.” Így leszünk életművészek és életmesterek.

Az egészen speciális gondviselés: ennek a fajta gondviselésnek a hordozói az úgynevezett kiválasztottak. Ezek azok, akik nemcsak hordozzák magukban a földön az isteni életet, hanem az állhatatosság kegyelmét is megkapják, akik az isteni életet a halálos órájukban is megőrizhetik. Minden attól függ, hogy a halál pillanatában Isten gyermekei vagyunk-e. A teológusok úgy vélik, hogy közülünk senki sincs abszolút biztonságban, hogy az állhatatosság kegyelmét megkapja. Még Pál sem tudta ezt. Emiatt nem kell magunknak fölösleges gondot csinálni! Vajon tudnak-e nekünk a teológusok irányt mutatni? Azt mondják, amennyire a földön ez lehetséges, azoknak az embereknek van arra biztosítékuk, hogy a megszentelő kegyelem állapotában halnak meg, akik mélyen és bensőségesen tisztelik Máriát. Szabad tehát feltételeznem, hogy Isten engem személyesen szeret, és hogy a kiválasztottakhoz tartozom? Válaszoljunk magunknak! Ajándékozott-e nekem bensőséges Mária-szeretetet? Ha igen, akkor ez biztonságot jelent, már amennyire ez a földön lehetséges, hogy a kiválasztottakhoz tartozom. Örüljünk neki, hogy az Istenanyát így szerethetjük! Ha az emberek ferdén néznek ránk? Ez a mi gazdagságunk! Az Ő képmásává akarunk lenni, egy Mária-jelenésé.

Mit tegyünk, hogy ebbe az irányba növekedjünk? A történelem megtanít arra, hogy a katolikus világmegújítás minden nagy korfordulóján az Egyház sorsa az Istenanya kezében volt. Isten az emberiség sorsát Ádámtól és Évától tette függővé. Ők megcsalták, de Isten hű maradt tervéhez. Oly sokezer év után ismét egy ember az Istenanya kezébe tette az emberiség sorsát. Ha ezért mi a személyes sorsunkat, családunk és hazánk sorsát ennél a fontos útelágazásnál a saját megbízhatatlan kezeinkből az Istenanya megbízható kezeibe helyezzük, akkor jó társaságban találjuk magunkat, és igazoljuk az elmúlt évszázadok hagyományát. Itt kezdődik a mi különös feladatunk. Meg akarjuk köszönni a bensőséges Mária-szeretetet. Magunk miatt feltételezhetünk szerényen és csendesen néhány biztosítékot, hogy a kiválasztottak közé tartozunk. Ez attól függ, hogy elhagyjuk-e a számolást, hogy megtanuljuk elhinni, hogy Isten engem személy szerint, a sajátosságaimmal együtt mérhetetlenül szeret. Engedjük magunkban személyünket felértékelni! Különböző oldalakról az emberiség söpredékének akarnak bélyegezni bennünket.

Az az ember, aki a saját értékérzését elsüllyedni látja, értéktelenné válik. Annál inkább a mi egész nagyságunk abban áll, hogy Isten tetszéssel néz le ránk. Ha a világ ránk mutogat, az nem számít. Annál inkább Istenben találni otthonra!

Isten egy hősi „igen”-t mond a személyünkre, mert egyszerűlt fiát nekünk ajándékozta. „Oly nagyon szeretett minket az Atya, hogy egyszerűlt fiát értünk odaadta.” (1Jn 4,9) Annyira nagyon szeretett, hogy a fiú a kereszten függött. A kereszt az atyai szeretet bizonyítéka. „Senkinek sincs nagyobb szeretete...” (Jn 15,13) Azzal, hogy egyszerűlt fiát, a legszebbet és legjobbat nekünk adta, nemde ezzel mindent nekünk adott? Nem tudhatunk elég mélyen ebbe a nagy igazságba belegondolni: hogy Isten személyesen minket szeret. Ezt mondja ugye a Szentírás: „Minket nem aranyon és ezüstön, hanem az Úr drága vérében vettek meg.” (1Pt 1,18) Ha ezt mind mélyebben megragadhatnánk! A Mennyei Atyával kapcsolatban kell magunkat látnunk! Az Atya vért akart a kiengesztelődésért, az Úr ezt megadta, és megvett minket. Ezzel a szerény, egyszerű igazsággal egy nagy értékelkedést élhetünk meg. Ha minket bensőleg tényleg átjárna, hogy az Atya engem személy szerint szeret, gondoskodik kedvenc gyermekéről. A Mennyei Atya és Anya kedvencei vagyunk. Hogy védenének minket akkor! Úgy járnánk akkor, mint egy eredeti Istenre-mutatás, Isten-tükrözés, mint egy eredeti megtestesült Isten-védelem, akit az Isten véd.

Mater habebit curam!

Servus Mariae nunquam peribit!

Apa és anya már gondoskodnak rólam, csak a szívemet kell odaajándékoznom. „És tombolhat a vihar...” A legnagyobb hiba, amelyet elkövethetünk a család és magunk ellen: a kételkedés Isten atyai jószágában.

A keresztség élet nem más, mint részvétel az Üdvözítő szenvedésében és dicsőségében

J. Kentenich, Regnum 2.81-86. (1967)

A szent keresztség által — így mondják nekünk a teológusok — létszerűen részesülünk az Üdvözítő életében: a szenvedő és megdicsőült Üdvözítő életében. Az Üdvözítő szeretné a történelem folyamán a szenvedését bennünk, az Ő tagjaiban folytatni. Szeretné itt az eddig elviselt szenvedéseimre gondolni: a gyermekeim, szüleim és mindazok szenvedésére gondolni, akiket szeretek. Ezek mögött mindig ott áll a szent valóság: az Üdvözítő szeretne még egyszer szenvedni.

Minden egyes szentmisének is ez a fő valósága, ahogy ez ki is fejeződik a hálaénekünkben:

Uram, Te meg akarsz újra halni?

...

Nézd, itt van a tied csapata,
a kicsik és tiszták.

Egyesítsd kegyesen őket magaddal,
és jelenj meg újra a világnak.”

Minden egyes szentmise szeretné megújítani és elmélyíteni bennünk a részesedést a szenvedő és megdicsőült Üdvözítő életében. Ezért kell, hogy a szentmise a gyakorlati, hétköznapi életünk középpontja, gyűjtőpontja, csúcsa és kezdete legyen.

Tulajdonképpen miről is van itt szó? Mi, idősebbek azt tanultuk a szüleinktől és nagyszüleinktől, hogy a szentmisében az Üdvözítő mintegy leszáll az égből az oltárra, hogy itt a szenvedését megjelenítse. Pál mondja ezt a saját szavaival: „Valahányszor ugyanis e kenyeret eszitek, s e kehelyből iszotok, az Úr halálát hirdetitek, míg el nem jön.” (1Kor 11,26) Járjuk ezt egy kicsit körül. Ez azt jelenti, hogy valahányszor áldoztok, valahányszor a szentmisén részt vesztek, valahányszor ott vagytok, amikor a keresztdíszat jelenvalóvá válik az oltáron, az Úr halálát hirdetitek. Ez kettőt jelent: A szentmise alatt visszaemlékezünk az Úr szenvedésére és halálára. De azt is jelenti, hogy Ő egyesíteni akar magával minket! Mégpedig a keresztre feszí-

tett önmagával! A szentmise alatt, a szentmise által fel kell bátorodnunk arra, hogy vele együtt magunkra vegyük a keresztet, hogy vele együtt minket is keresztre feszítsenek, mert a szenvedését mibennünk még egyszer élni akarja.

Pál még egy másik kifejezést is használ, amelynek egészen sajátos páli hangzása van: „Naponta meghalok.” (1Kor 15,31) Magunkra alkalmazva ez azt jelenti, hogy nekünk, akik különösen is igyekszünk az övéi lenni, akik az Atya megdicsőítésére az Üdvözítőt magunkba akarjuk fogadni, meg kell engednünk, hogy naponta bennünk éljen és szenvedjen. A szentmisében Krisztussal együtt magunkra vesszük a keresztet, de nem azért, hogy a mise után gyorsan letegyük, nem: „naponta meghalok”, vagyis nap mint nap engedem az Üdvözítőt 24 óra hosszát a keresztútját újrászervedni a saját életemben.

Ha egyszer utánanézünk, hogy az „eszközmise” mi mindent tud erről mondani, akkor majd felfedezzük, hogy mennyire szemléletesen le van ott mindez írva: Ő tegye ránk a töviskoronáját — meg akarjuk engedni, hogy megsebezze a szívünket — és hozzá hasonlóan szegezzék át nekem is a kezemet és a lábaimat. Az Üdvözítő szenvedő magatartása a nap 24 óráján át mindig az én életem valósága akar lenni. Ez az, amelyre Pál is gondolt, amikor ezt mondta: „Már nem én élek, hanem Krisztus él bennem.” (Gal 2,20)

Ezek a fajta gondolatok valószínűleg már nem tűnnek idegennek. Egy másik gondolatmenet azonban, amely néha modern, de mégis hagyománytisztelő teológusnál a dogmatika kiindulópontja, még idegennek tűnhet: a keresztyén életünk elsősorban nem a szenvedő, hanem a megdicsőült Üdvözítő életében való részesedés. Általában arra gondolunk, hogy a megdicsőült Üdvözítő életében csak a halálunk után részesülünk. Nem, a keresztség által, mint ahogy a szentmiseáldozat által is részesülünk az Üdvözítőnek nemcsak a szenvedésében, hanem a dicsőséges életében is.

Talán azt kérdezzük: Hogyan lehetséges ez? Hogyan tapasztalhatjuk meg az Üdvözítő megdicsőült életét? Itt nem fejthetem ki az idevágó modern dogmatikát, csak néhány gondolatot emelek ki. Ezek nekünk, schönstattiaknak, egyébként sem annyira újak, mivel ezeket már negyven éve tanítjuk. Csak el kell olvasni azokat a leveleket, amelyeket 1941/42-ben Koblenzből és Dachauból írtam. Ezekben mindig újra és rendkívül világosan felbukkan a gondolat, hogy a keresztyén élet nem más, mint részvétel a megdicsőült Üdvözítő életében. Ha megvizsgáljuk a „Háladalt” is pontosabban, versszakról versszakra, észre fogják venni, hogy már ott is arról van

szó, hogy az Üdvözítő minden nap a szentmisén be akar hozzám költözni titokzatos módon: az Ő megdicsőült állapotában.

Hogy az említettek megértését elősegítsem, szabadjon a régi dogmatika egy axiómájára emlékeztetnem: Az én megdicsőült testem tulajdonságai ugyanazok lesznek, mint az Üdvözítő megdicsőült testének sajátosságai. Ez azt jelenti, hogy az Üdvözítőhöz hasonlóan, akinek a teste a feltámadás után szellemi lesz, hogy még bezárt ajtókon is át tudott menni, az én testem is így fog átszellemülni, hogy ajtók és falak nem jelenthetnek akadályt. Továbbá ahogy az Üdvözítő megdicsőült testét olyan csodálatos mozgékonyság jellemezte, hogy nemcsak bezárt ajtókon át tudott megjelenni, hanem aztán egészen hirtelen el is tudott tűnni, így a mi testünk is egy új mozgékony-ságot fog megtanulni. Ehhez hasonlóan az Üdvözítő megdicsőült testének egy harmadik és negyedik tulajdonságát is meg fogjuk kapni: a szenvedésre való képtelenséget és halhatatlanságot.

Nos, szabadjon azonban egy másik axiómára is utalnom, amelyet a dogmatika már régen kimondott, de amelyhez a kétség miatt évtizedek, sőt évszázadok óta nem nyúltunk. Ez pedig így hangzik: Az Üdvözítő megdicsőült testének tulajdonságai már most — a földi zárándoklásunk állapotában — a lelkünk tulajdonságaivá lesznek. A megkeresztelték lelkei már most részt vesznek az Üdvözítő megdicsőült testének állapotában. Sőt azt is mondhatjuk, hogy bizonyos mértékben, közvetve még a testünk is részt kap belőle.

Ha mi ezt nem fogadjuk el és nem dolgozzuk fel bensőleg, akkor lehetlenné válik, hogy az Üdvözítő szenvedésében helyesen részt vegyünk, vagyis „az Úr halálát hirdessük”. Az Üdvözítő szenvedésében csak akkor részesülhetünk, csak abban a mértékben válhat valósággá bennünk, amilyen mértékben részt veszünk az Üdvözítő dicsőségében.

Magamra, a lelkemre alkalmazom tehát az Üdvözítő megdicsőült testének az előbb említett négy sajátosságát, és azt mondom: az Üdvözítő dicsőségében való részesedésünket az alábbiak jellemezik:

1. nyitottság az Atya felé,
2. szolgálatkészség az Atyával szemben,
3. boldogság a szenvedésben,
4. megingathatatlan, halálíg tartó hűség.

Mentsenek fel, kérem, az alól, hogy részletesen megokoljam, miért választottam éppen ezeket a kifejezéseket. A következőkben ez magától is világosabb lesz.

Beszéljünk először is egy kicsit az Atya iránti nyitottságról. Az Üdvözítő megdicsőült testének első sajátságaként a szellemiséget említettük. A szellem az ő természete szerint mindig nyitottságot jelent. Így kell az én szellememnek, lelkemnek, szívemnek mindig a Jóisten számára nyitva lenni. Bizony ma ez az egyik legnyomasztóbb kérdés: hogyan lehet megvalósítani az életünkben, főleg a mai életben, hogy a Jóistennel, az élet Istenével eleven, érzékelés kapcsolatot tartsunk fenn? A Jóistent el kell fogadnunk mindenütt. Őt kell keresnünk a hétköznapi életünkben. Ott, ahol csalódunk, ott ahol gyötrődünk vagy bármi is történik velünk: Isten áll mögötte. Ha mindent az igazság fényében látunk, ha úszunk ebben a fényben, akkor az életünk igazi mestermű lesz. Az Atya felé való nyitottság azonban nem csak azt jelenti, hogy mindenben és minden mögött Istent látjuk, hanem azt is, hogy meghalljuk és magunkra vesszük a kívánságait. Nemde mi mindannyian érezzük, hogy minden élet tele van érthetetlen dolgokkal. Gondoljunk csak arra a sok igazságtalanságra, amelyet az emberek egymással szemben elkövettek. Az Atyával szembeni nyitottság azt jelenti, hogy Krisztussal együtt mindenben bensőséggel és áldozatkészen mondjuk: „A Te akaratod legyen meg, miképpen a mennyben, azonképpen itt a földön is!” Ebben az összefüggésben szívesen állítanék Önök elé egy szerény képet. Oly gyakran kérdezzük magunktól: hogyan lehet Isten szeretetajándékaként felfogni mindazt, ami ér minket, és kíváltképpen minden szenvedést? A válasz: Igen, minden Isten kezéből jön! Ismerjük a mondást: „Semmi sem lesz véletlenül, Isten jóságából jön minden!” És Isten keze mindig egy jóságos, atyai, meleg kéz. Ez a kéz azonban nemritkán vaskesztyűt húz fel. A vaskesztyű: azok az emberek, akik nekünk szenvedést készítenek, akik megrágalmaznak, akik keresztre feszítenek minket. Az az én feladatom, hogy hittel átnézzek a vaskesztyűn, és meglássam benne Isten meleg, jóságos, atyai kezét. Rögtön fűzzük hozzá, egy olyan korban, amelyben a Jóistent a trónjától megfosztották, amelyben az emberek menekülnek Isten elől, és amikor egy áthághatatlan falat építenek Isten és maguk közé, akkor ezt csak úgy tudjuk megtenni, ha a Szentlélek segít abban, hogy az Üdvözítő megdicsőült élete bennünk egyre növekedjen és tökéletesedjen.

A második tulajdonságként az Atyával szembeni szolgálatkészséget említettük. Az Úr megdicsőült teste fürge, mozgékony és mindig oda megy, ahova az Atya akarja. Az Atya iránti ilyen szolgálatkészség legyen a mi vezérszavunk! Itt emlékeztethetjük magunkat a világirodalom sok klasszikus képeire. Gondoljunk csak például azokra a képekre, amelyeket Lisieux-i

Teréz használt! Mi szeretett volna lenni? Egy labda, egy játékszer az örök Atya kezében. Azt tehet a labdával, amit akar. Itt a lélek a teljességre, a ridegségre és egy bizonyos végtelenségre van beállítva, már semmit sem akar magának visszatartani. Vagy egy tollpihécske szeretne lenni Teréz az Isten lélegzetében. A tollpihének egészen száraznak kell lennie, hogy úgy repüljön, ahogy az Isten lélegzete jön és megy. Ha viszont nyirkos, akkor fekvé marad és nem mozdul. Teréz végül egy pörgettyű szeretne lenni. Arra a pörgettyűs játékra gondol, amelyhez egy ostor is tartozik. Szabad a Jóistennek kézbe venni az ostort és ráütni a pörgettyűkre, aki nem akar mást, mint a Jóisten kedvére pörögni és mozogni. Akinek ilyen ideálja van, azt a világban semmi sem zavarhatja meg. Ellenkezőleg: minél inkább süvitenek a golyók a füle mellett, minél erősebben tombol a vihar, annál nyugodtabb és biztosabb. Mindig ott marad, hogy az Atyának a rendelkezésére álljon. Mindig megmarad az Atya iránti szolgálatkészségben.

Honnan szerezhetjük azonban meg az abszolút szolgálatkészségnek ezt az érzületét? A természet erre képtelen. Csak egyedül a kegyelem, az Üdvözítő megdicsőült életében való létszerű részvétel hozza meg ezt a számunkra. Ennek a létszerű részvételnek azonban mindinkább át kell hatnia érzületünket, vagyis életszerűvé kell válnia. Ez lenne életünk nagy dobása!

Fontoljunk meg néhány dolgot a harmadik tulajdonsággal kapcsolatban! A szenvedés boldogságáról van szó. Ez hozzá kell, hogy tartozzon egy igazi schönstatt-gyermek jellegzetességeihez: nevezetesen az állandó örvendezés. Örvendezés a fájdalom ellenére, örvendezés a szenvedésben, örvendezés a szenvedés felett. Más szavakkal ezt egyszer így fejeztem ki: egy folytonos mosoly, még az állandó emberi szenvedés és sírás közepette is. Nem egészen könnyű megérteni azt, ami itt kifejezésre jut. Egyik oldalról megörmös a teljes emberi érzékenységet: a megtörtént dolgok fájdalmat okoznak. A másik oldalon azonban boldogság van bennem, hogy az Üdvözítő az én szenvedésemben az Ő szenvedését folytathatja és beteljesítheti. Még egyszer hangsúlyozom: ez az örök örvendő lelkület, amely kitart a legkeményebb kereszt és szenvedés alatt is, egy igazi schönstattinak a jellemző vonásának kell lennie! Kérem, tanulmányozzák alkalomadtán a „Himmelwartz”-et! Mily gyakran, mennyire hangsúlyozzuk ott az örömet. Rögtön már a reggeli imában is: „Miután erőt gyűjtöttem, hadd ébredjek fel, hogy lángra lobbantsam újra a szeretetet, hadd köszöntselek Téged, Atyám, örvendezve...” Vagy a következő, második oldalon: „Engedd, hogy mint izzó fahasábok égjünk, és örömmel menjünk a népek közé...”

És most végül egy rövid gondolat a negyedik sajátságához: a sírig tartó rendíthetetlen hűségről. Ez Krisztus feltámadt testének halhatatlanságával van kapcsolatban: „Krisztus feltámadt a halálból, már nem hal meg többé, a halálnak már nincs hatalma fölötte.” (Róm 6,9) Ha ezt a saját lelkünkre alkalmazzuk, akkor a halhatatlanságban való részesedést úgy értelmezhetjük, mint a kitartás, a rendíthetetlen hűség kegyelmét. Életünket kimagasló módon kell, hogy a hűség alakítsa: hűek akarunk maradni szent hitünkhöz, hűek Schönstatt küldetéséhez és követelményeihez. Mindez azonban lehetetlen a szokásos eszközökkel. Csak a megdicsőült Üdvözítő életében való részvétel adja meg nekünk azt a fegyvert, hogy egyszer majd az állhatatosság kegyelme megkoronázza az életünket.

Ezzel a legkomolyabb gondolatokat mondtam el Önöknek, és nem is valami népszerű nyelven. De tartós ajándékot akartam adni. Egy nagy célt, egy felmagasló csúcsot mutattam meg. Szent Teréz szavai szerint nem vakondtúrás, hanem magas cél az, ami felébreszti bennünk a lelki nagyságot. És az Istenanya, aki a szentélyeinkben szeretné újraszülni Krisztust a mai idők számára, gondoskodni fog arról, hogy keresztény életünk ne csak a kegyelmi lét síkján, hanem érzületben és életben is kimagasló módon tükrözze az Üdvözítő szenvedésében és megdicsőült életében való részvételt.

A megdicsőült élet első sajátságaként a szellemiséget említettük. A szellem természete szerint mindig nyitottságot jelent. Így kell az én szellememnek, lelkemnek, szívemnek mindig a Jóisten számára nyitva lenni. Bizony, ma ez az egyik legnyomasztóbb kérdés: hogyan lehet megvalósítani az életünkben, főleg a mai életben, hogy a Jóistennel, az élet Istenével eleven, érzékelés-kapcsolatot tartsunk fenn?

* * *

A házasság titkáról

Kentenich atya egy esküvői beszéde

Vázlat

A házasságkötés egy titokzatos életfolyamat:

I. Szimbolikus jellege miatt.

A kézfogás, a gyűrűcsere és az „igen” egy tiltakozást és egy vallomást jelent.

II. Szentségi jellege miatt.

A házasság Krisztus és az Egyház kapcsolatának képmása.

A házastársi szeretet sajátosságai következnek belőle.

III. Dinamikus jellege miatt.

A házasságkötésből fakadó nagy gyümölcsözőség hat magára a házaspárra, mint a társadalom és az egyház tagjaira.

Öröm van bennünk. Együtt örülünk, már csak azért is, mert ez a szituáció régi emlékeket idéz föl bennünk.

Külsőleg elég jelentéktelennek tűnik ez az ünnep. De mit is jelent ez voltaképpen? Egy nagyon mély, titokzatos értelem rejtőzik benne. Három szempontból is titokzatos:

— titokzatos a szimbolikus jelleg miatt,

— titokzatos a szentségi jelleg miatt.

— titokzatos a dinamikus jelleg miatt.

Mit mondhatok az egyes pontokhoz?

Azt gondolom, el kellene időznöm egy kicsit ezeknél, nemcsak a házassulandók, hanem az itt megjelent vendégek miatt is.

I.

Mit értsünk a közösen átélt esemény, szertartás szimbolikus jellegén? Igazán csak külsőleg tudjuk, hogy mi megy itt végbe. A jegyesek egymásnak nyújtják a kezüket, kicserélik a gyűrűket, és kimondják egymásnak az „igen”-t. Ezek olyan dolgok, amelyeket az életben általában is komolyan vesznek az emberek. De mit jelentenek ezek most? Az esküvő egészen ko-

moly fordulópont mindkettőjük életében: hallatlan mély, távolba ható következmények kapcsolódnak hozzá. Ez a szertartás élő kifejezője annak, hogy a jegyesek élete egymáshoz tartozik, mégpedig oly tökéletesen, ahogy csak két ember egymáshoz tartozhat. Szív a szívben dobban! Ezen azt értjük: az egyik szív ezentúl a másik házastárs szívében ver. Összekapcsolódnak egymással a szeretetben, de összekapcsolódnak sorsukban is. Mindegyik magáénak mondhat egy sorsot, ahogyan azt az örök szeretet öröktől fogva látta, és ez a két sors mostantól fogva egymással, egymásban folytatódik. Az én életem, mondhatja bármelyikük, nem képzelhető el a másik élete nélkül. Az én sorsom, legyen az akár boldog, akár boldogtalan, nem képzelhető el a másik ugyanolyan életsorsa nélkül. Igen, ilyen mélyen kapcsolódnak egymáshoz, ilyen mélyen ajándékozzák magukat egymásnak, ilyen mélyen fonnódnak egymásba, hogy nemcsak szív tartozik a szívhez, sors a sorshoz, hanem még test a testhez is, és közösen egyszerre egyetlen testet, egyetlen személyt alkotnak. Amikor ezt most kinyilvánítják egymásnak, akkor megérik, hogy ennek az egyszerű ünnepnek egy szerfölött mély tartalma van. Értsék meg kérem, hogy ez elsősorban egy heves tiltakozást jelent. Ezentúl senkinek sincs joga arra, hogy bármelyikük szívében helyet bitoroljon, és ezáltal az egymáshoz való jogukat bármilyen vonatkozásban kisebbitse. Félre tehát! El a kezekkel! El a kezekkel a szívtől! El a kezekkel a testtől! El a kezekkel a sorstól! Egemáshoz tartozunk! Tiltakozás! Ünnepélyes tiltakozás ez! Állandó tiltakozás! Örök tiltakozás!

Mit jelent az, amikor a mai ember alig ismeri a hűséget, alig ismeri a megbízhatóságot, amikor minduntalan fogékony és feltűzelhető külső értékek, csábítások és reklámok által! Érzékeljük, mennyire mély ennek az egyszerű, szerény ünnepnek a szimbólumtartalma?

Tiltakozás! Egyben vallomás! Ahogy az oltárhoz menni látjuk őket ketőjüket, úgy állnak ki egymás mellett a nyilvános életben, akár körülrajongják vagy kitaszítják őket, akár keresztre feszítik őket vagy hozsannát zengenek nekik.

Ilyen mély szimbólumtartalma van ennek az egyszerű, szerény ünnepnek.

II.

Említettem egy másik szót is: a szakramentális jelleget. Emiatt életünk ezen eseménye titokzatos is. Hiszen ez az, amiért itt vannak. Előzőleg az állammal rendeztek el mindent, az egy polgári kapcsolatot jelentett. És mit

fognak most itt tenni? Megesküsznek, ez egy magasabb szint. Saját magukat ajándékozzák egymásnak. Ami ma a polgári kapcsolathoz párosul, az a szakramentális jelleg.

A szentség által ez a kölcsönös adás és ajándékozás egy magasabb szintre emelkedik, és a kölcsönös megajándékozás és adás szimbóluma a gyűrűk kicserélése.

Nehogy azt higgyék, hogy most olyan helyzetbe fognak kerülni, melyben azt tehetnek, amit akarnak. Nem, ez bizonyos értelemben egy korlátozott helyzet, meghatározott jogokkal és kötelességekkel. Önkényességnek itt nincs helye. Szent Pál egyszer már világosan kifejtette, mi a keresztény házasság értelme. A titok, mely most mindkettőjük előtt megnyílik, melynek mindketten részesei lesznek, s melyet Önök mindnyájan, akik itt vannak, megélhetnek, egy nagy titok, mondja Szent Pál. Kívülről ez csak egy apró, jellegtelen mozzanatnak tűnik, de mélyen belül ez egy nagy titok.

Miért nagy? Szent Pál világosan kimondja: „Nagy titok ez, én Krisztusra és az egyházra vonatkoztatom.” (Ef 5,32) Miközben tehát szövetségre nyújtják egymásnak kezüket, miközben egymásnak ajándékozzák magukat, valami titokzatos dolog megy végbe Önökben. Titokzatos módon válnak részeseseivé annak a csodásan mély, misztikus viszonynak, mely Krisztust az Egyházához fűzi. Férfiként, házastársként tehát a jövőben a feleséggel szemben Krisztus helyébe lépek, és a hit világosságában a feleség a férjjel szemben az Egyház helyét foglalja el. Szent Pál ebből vezeti le a keresztény házasság legfontosabb jellemzőit.

Mit kell tennem férjként? Szent Pál világosan megfogalmazza: úgy kell viseltetnem a feleségem iránt, ahogy Krisztus az egyháza iránt. Hogy viseltetik Krisztus az egyháza iránt? A válasz világos, Szent Pál ezt is egyértelműen megadja: Krisztus szereti az egyházát. A férj teljes szerelme minden fokon és minden vonatkozásban egyedülálló módon a kiválasztott jövődöbelihez, a kiválasztott asszonyhoz fűződik.

Hogy is néz ki ez a szerelem? Nem szabad csupán egy szép játéknak tekintenünk! Sokkal mélyebb gyökerei vannak. Nemcsak érzéki oldala van, nem egyszerűen érzéki élvezkedés, mint ahogy fiatalokiban megéljük. Nem, ez nem tart sokáig. A mértékletes, higgadt élet később sokminden mást is fel tud mutatni a férfi és a nő alapvető kapcsolatáról. Hallgassák hát, milyen is a szerelem:

Ez először is egy elemi erejű, áldozatos szerelem. Milyen áldozatot hozott Krisztus az Ő egyházáért? Az utolsó csepp vérének is az egyházáért ontot-

ta ki. Hogyan értelmezsem ezt én, mint férj? Ha nemcsak hazavezetek egy nőt, mint egy jólszituált amerikai, hanem tényleg keresztény, katolikus vagyok, akkor másképp cselekszem. Az aktus által, mely később kettőnk között lezajlik, arra kötelezem magam, hogy a jövőben egész szívemet osztatlanul a feleségemnek ajándékozzam, és hogy kész legyek e nőnek mindent odaadni, végső fokon a véretem is. Mennyivel több értelmet nyer ezáltal egy ilyen aktus!

Még egyszer: hogy is néz ki az Üdvözítő szerelme az Ő egyháza iránt? Ez egy hűséges szerelem. Hűséges a halálig, sőt azon túl is! Hiszen az Üdvözítő még most is odaajándékozza magát a hitvesének: tehát nemcsak az élete végéig, hanem az egész örökkévalóságon át.

Harmadszor: ez egy könyörületes szerelem. Mi, akik mindnyájan már régóta házasságban vagyunk, tudjuk, mi mindent jelenthet a házasság béklyója; tudjuk, hogy az első, bimbózó szerelem nem tart túl sokáig; tudjuk, mennyi keresztet és fájdalmat helyezünk — előbb vagy utóbb — egymás vállára. Tudjuk, hogy szívünk asszonya, aki kezdetben annyira vonzott minket, gyengeségében egyre inkább kellemetlenül érinthet minket belsőleg. Hogyan szereti Krisztus az Ő egyházát annak minden gyengeségével együtt? Hiszen milyen sokszor tapasztaljuk meg egymás gyengeségét! A férfi szerelmének a nő iránt — az Üdvözítő egyháza iránti szerelméhez hasonlóan — mindig könyörületesnek kell lennie, olyan szeretetnek, mely felül tud emelkedni, meg tud bocsátani, mely nem hagyja, hogy a kicsinyesség megzavarja a szeretetet, s mely még akkor is, ha nagyobb baj történik, újra és újra képes kitárni a könyörületes szerelem fátylát.

Igen, ha ezt így nézzük, ha mindezt jól megértjük, akkor érezni fogjuk: amellett, hogy külsőleg boldogan, örömmel telve állunk egymás előtt, azt reméljük ettől az egyszerű ünneptől, hogy egy mély, belső élményt fog nyújtani.

Szent Pál szerint hasonló érvényes a nőre is. Hogyan viseltetik az egyház az Üdvözítő iránt? Nos, a választ valószínűleg már a hitoktatásból ismerjük: az egyháznak az Üdvözítővel, a hitvessel szemben engedelmesnek, alázatosnak kell lennie, és belül meleg viszonzszerelemtől kell izzania. Bizonyára tudjuk, hogyan értelmezték ezt mindig is az egyházban: a férfi nemcsak a család, hanem az asszony feje is (Ef 5,32). Ez az asszony részéről elsősorban engedelmességet jelent, mellyel azonban a férfinak nem szabad visszaélnie, ahogy Krisztus sem él vissza az egyházzal szembeni előjogaival.

A feleség osztályrésze továbbá a szolgálatkész odaadás. Szolgálni! Igen, a feleségnek a férjet, a családot is kell szolgálnia. S hogy hogyan? Takarékossgal, dologossággal; ne legyen „csinibaba”, akinek csak az a célja, hogy szép ruhákat viseljen, hogy a társaságban pompázzon. A szolid életvitel pedig a következő: a nő dolga, hogy együttműködjön, kivegye részét a gondoskodásból; amit egyedül meg tud tenni, tegye meg, ehhez nincs szüksége szolgálók hadára — a feleség keresztény ideáljáról alkotott szigorú felfogást kell mindig szem előtt tartanunk, mint ahogy az Egyháznak is ezt kell tennie az Úrral szemben. A legfontosabb a szolgálatkészség! A nőnek gyermekeket is kell szülnie a férfinak, nevelnie kell őket, méghozzá így tekintve erre: gyermeket akarok szülni, gyermeket akarok nevelni a férjemnek! Ilyen szorosnak kell lennie kettejük kölcsönös viszonyának.

S végül: ennek meleg viszontszeretetnek kell lennie, amely mindig gondoskodik a férfiről, le tudja olvasni annak kívánságait mind bajban, mind betegségben, mindig s újra meg újra szerető odaadással. Jólelkű legyen e szeretet! Ez a katolikus szellemű és katolikus értelemben vett házasságkötés mély, titokzatos, titkokkal teli értelme.

Értjük-e hát, mit jelent: a házasságkötés, életünk ezen mozzanata, mely most végbemegy, melynek most részesei lehetünk, roppant mély szimbolikus jelleggel rendelkezik?

III.

A házasságkötésnek, életük ezen eseményének dinamikus jellege is van. Mit jelent ez? Különösen nagy eredményességet, különösen nagy termékenységét.

Szemlélhetjük a házastársakat önmagukban is, a családjukkal, az utódakkal együtt, vagy tekinthetjük őket az állam és az Egyház egy kisebb egységeként is. Gondolják csak meg, milyen nagy jelentőséggel bír ez a mai kis esemény, bármelyik szempontból is nézzük!

Egyrészt kettejük egymáshoz való viszonyára gondolok. Úgy vélem, itt különbséget kellene tennünk két dolog között: mit ad a mai szertartás a két házastársnak a természetes rendet illetően, illetve természetfölötti szinten?

A természetes rendet illetően le kell szögeznünk: amit a jövőben egymásnak ajándékozhatunk, az az egészen mély lelki kiteljesedés. Hiszen az Úr ilyennek gondolta a férfit és a nőt: ketten egymással egységet és egészet alkotnak. Önmagában mindenki korlátokkal rendelkezik. Ezért kell, hogy a

férfi és a nő lelkileg kiegészítsék egymást. Mit jelent lelkileg kiegészíteni? Ez annyi, mint lelkileg összefonódni. A nő tulajdonságainak kell a férfi tulajdonságait egy nagy, zárt egységgé kiteljesíteni. Hát nem nagy ajándék ez? Nemcsak ez nagy ajándék! Ha mindent érinteni akarunk, ami a házasságkötés értelmét adja, akkor emlékezhetünk arra is, hogy a házaspároknak joguk van a testre is. Az egyik fél teste a másiké is, és fordítva. Az ösztönélet eredendő bűnből származó elvadulásának tehát fel kell tudnia oldódni a házasság titkában. Hát nem hatalmas eredmény ez? Természetesen csak akkor érjük el ezeket az eredményeket, ha kölcsönösen hűek maradunk a házasság ideáljához, tehát a kötelezettségeinkhez.

Ha a házasságot természetfölötti szintre is fel akarjuk emelni, akkor nem szabad, hogy feledjük: mivel a házasság szentség, ezért kegyelmek is kapcsolódnak hozzá. A házasságban tehát kegyelmekben részesülünk, különleges kegyelmekben, melyek a házasság szentségén alapulnak. Milyen kegyelmek ezek? Fogalmazzak úgy, hogy az is főnről jövő kegyelem, főnről jövő segítség, hogy hűek maradunk egymáshoz, hogy a szív szívre talál, hogy az egyikük életsorsa a másikuk életsorsához illik? Vagy hogy egy másik gondolatot emeljek ki: főnről jövő kegyelem, hogy a szerelem első melege kisugárzik?

Engedjék meg, hogy megálljak itt egy kicsit. Némelyek talán úgy gondolják, hogy ez nem a megfelelő hely, hogy erről beszéljünk, de mégis: nem szabad megfeledkeznünk a házasság igájáról sem. A házaselet nemcsak örömből áll. És azzal, ahogy szívünket és kezünket egymás felé nyújtjuk, igent mondunk a házasság igájára is.

Talán szabadna egy pillanatra utalnom erre. Egy ismert középkori szónok egyszer ezt igen szép szavakban így fogalmazta meg: A házaselet olyan mint egy ábécés iskola. Mit értünk itt abc alatt? Ha elmegyünk az iskolába, meg kell tanulnunk az íráshoz az ábécét. Ugyanígy a házaseletnek is van ábécéje. Az abc végig tart, egészen a z-ig. Tehát — mind az íráshoz, mind a házaselethez — mindet meg kell tanulni. De a szónok józan s mégis tréfás módon még ezt is hozzát teszi: a házaselet ábécéjének a betűi közül az egyiknek különös értelme van. Hogy melyik ez? Az „r”! A népnyelv egy klasszikus, nyers szóval illette a férfi és nő kapcsolatát: Házasság — rabszolgaság! Ezt sohasem szabad elfelejtenünk. Le kell szögeznünk és jól bele kell vésnünk a lelkünkbe: a házasság oltára nemcsak az élvezetek oltára, hanem egyben áldozati oltár is! Elég, ha csak arra gondolunk, hogy egyszer talán sok-sok más teremtség is elbűvöli, megdobogtatja a szívünket, s meg akarja

nyerni magának... Ekkor csak egyre szabad majd gondolnunk: ellenállni! Pontosan kell ekkor majd tudnunk, kié a szívünk, kié a szerelmünk. Milyen nehéz iga ez! Ez a házasság igája.

Házasélet — rabszolgaélet. Házasság — rabszolgaság. Egy öreg filozófus még azt is hozzátette: ha egyszer összehasonlítanánk a házaséletet a mártírok életével — ez mindenesetre igen mélyenszántó gondolat —, akkor látnánk, hogy nem sok mártír akad, akinek annyi szenvedést kellett kiállnia, mint amennyit a házasoknak kell. Természetesen roppant kijózanítóan hat, ha ilyen dolgokat mondok, hiszen ma mégiscsak örömmel és üdvörléssel kell áthatnia az Önök lelkét.

Ugyanakkor úgy is fogalmazhatnánk: ha Krisztus megváltotta a kereszttel a világot, akkor nekünk is meg kell váltanunk a kereszttel a házasságot, a családot, méghozzá a házasság kereszttel, melyet most magunkra veszünk. Milyen is a házasság kereszttel? Megengedik, hogy felsoroljak néhányat? Általában a házasság öt kereszttéről beszélünk. Természetesen a felsorolást a végtelenségig lehetne folytatni, bővíteni.

Az első kereszt: a jó szokások — rossz szokások. Mindkettejüknek vannak jó és rossz szokásaik. Ma vagy holnap ezek még nem ötlenek a szemünkbe, de ha hosszabb időt töltünk el egymással, érezni fogjuk a jó és rossz szokások terhét. Ez a házasság kereszttel! Igen, felmerül a kérdés: hogy fogom ezt elviselni? Azáltal, hogy eget s földet, meg tudom is én mit megidézni, hogy a házastársamat megváltoztassam? Szent Pál szép szavakkal fogalmazta ezt meg nekünk: „Viseljétek el egymás gyöngéit, így teljesítitek Krisztus törvényét.” (Gal 6,2) El kell viselnünk egymást, szeretetből kell elviselnünk egymást. Viseljétek el egymás gyöngéit, s így, igen, így teljesítitek Krisztus törvényét, a szeretet törvényét.

A második kereszt: ez a beteg gyermek lehet. Ezzel is igen komolyan kell számolni. Olyan világban, olyan helyzetben élünk, melyben igencsak nehéz gyermekeket nevelni. Ez is a házasság kereszttel! S most mit teszünk? Erre mondanak Önök ma igent. A kereszttel nem fogják tudni levetni, kereszttel mindenhonnan utolérnek bennünket.

A harmadik kereszt: számolniuk kell a betegségekkel s mindennemű gondnal, bajjal. Ez is egy kereszt. Élvezni akarjuk egymást, boldogok akarunk lenni egymással s egyszerre csak betegségek ütnek fel a fejüket, megbetegszik a házastársunk, a gyermekünk. Kifelé természetesen úgy viselkedünk, mintha az örök élet birtokosai lennénk, de belül?

A házasság keresztje! E szónál a gazdasági élet és a morális, vallásos élet szerencsétlenségeire is gondolnunk kell.

Mindent egybevetve tehát: mi a mai ünnep üzenete? Nagy termékenységet kapunk ajándékba, mind természetes, mind természetfölötti szinten. Ha pedig a házasság állami és egyházi jelentőségére gondolunk, akkor az utódainkra szeretnék utalni.

Azért szeretnénk egymással élni, hogy az államnak, az egyháznak — vagy ha úgy tetszik: az égnek — gyermekeket neveljünk és ajándékozzunk. Tőlünk függ, hogyan boldogulnak majd gyermekeink. Csak tőlünk függ, hogy e gyerekek megbízható polgárai lesznek-e az államnak, és megbízható polgárai, bátyái az Egyháznak.

Azt hiszem, többet nem kell Önöknek mondanom. Talán mindez kevés volt, de a lényegét mindenhol érintettem. Teljesen más megvilágításba helyeztem a házasságot, mint amilyen képet kint a világban általában alkotnak róla.

Mit is kellene befejezésül kiemelnem? Az elején azt mondtam, szentségben köthetjük meg a házasságunkat. Hogy ez mit jelent, kérem gondolják később egy kicsit végig: milyen szentség is ez, honnan származik e szentség, hogyan is keletkezett mindez... Nagyon jó, ha mindezt tudják, de úgy gondolom, ebben a pillanatban több jelentőséggel bír, ha inkább arra gondolunk: ha Isten Anyjának, nagy Nevelőjének a tevékenysége nyilvánul itt meg különös formában, akkor bízhatunk benne, hogy most, mikor a neki kedves helyen átadjuk magunkat a másiknak, segíteni fog nekünk, hogy felneveljük, előkészítsük egymást az égnek, és gyermekeinket később egyre mélyebben bevezessük a keresztény szellemiségbe.

Servus Mariae nunquam peribit — ez áll fent a kép szélén. Aki itt átadja magát Isten Anyjának, annak nem kell tartania attól, hogy romlásba kerül.

Mater habebit curam! Isten Anyja gondoskodik. Gondoskodik rólunk, hogy a bensőséges kapcsolat, melynek alapjait most letesszük, egyre mélyebb legyen, s hogy végtelen áldás legyen saját életünk, a gyermekeink élete, az állam és Egyház élete számára.

Amen

Tartalomjegyzék

Schönstatt: a Szűzanya kezdeményezése.....	5
A „Tick-levél” Kentenich atya levele Tick atyához és az első schönstatti családokhoz 1948. április 15-én.....	6
Egy háziszentély létesítésekor mondott avatóbeszéd Kentenich József atya beszéde 1966. május 31-én	9
A keresztények életcélja Kentenich József atya adventi előadása 1937. november 28-án Aschaffenburgban	19
A keresztény élet nem más, mint részvétel az Üdvözítő szenvetésében és dicsőségében Kentenich József atya írása 1967-ből	41
A házasság titkáról Kentenich atya egy esküvői beszéde	47

KÜLDETÉSÜNK TITKAI

füzetsorozat

1. Szemelvények Kentenich atya műveiből
2. Szeretetszövetség I.
3. Szeretetszövetség II.
4. Családok háziszentélye
5. Mária
6. Schönstatt sajátos értékei I.
7. Schönstatt sajátos értékei II.
8. Engling József I.
9. Engling József II.
10. Dachau
11. A szent család
12. Szerelem, szeretet
13. A házastársi szerelem mint az életszentség útja

ISBN 963 86278 0 8

9 789638 627803